

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX APRIL – BALANDŽIO 28, 1994 Nr. 17

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ENTUZIASTINGAI DALYVAUKIME JAV LBT RINKIMUOSEI

Esame JAV LB XIV Tarybos rinkimų išvakarėse. Jau keturioliktą kartą Amerikos lietuviai rinks demokratiniu, slaptu ir visuotiniu balsavimu atstovus į Aukščiausiąją šios šalies Lietuvos gyvybinių reikalų tvarkytoją – LBT. Ji nusmaigstys bendruomeninės veiklos gaires sekančiam trimečiui ir išrinks Krašto valdybos pirmininką vadovauti bendruomeninei darbuotei, o taip pat Garbės teismą bei Kontrolės komisiją.

Nors JAV LB jau turi net 4 dešimtmečių sėkmingos veiklos istoriją, tačiau mūsų džiaugsmui Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, naujai JAV LB tarybai teks rūpestingai pasverti susikaupusį tos veiklos derlių, patikrinti išpurento lauko lygį, taigi – teks patikrinti JAV LB veiklos kryptį bei peržiūrėti jos darbų sritis.

Rinkimams besiruošiant, atrodo, visur buvo rūpestingai pasižvalgyta, beieškant tinkamų bei vertų šitokiai veiklai žmonių. Galima pasidžiaugti, jog visose rinkiminėse apygardose šiemet kandidatuoja kur kas daugiau už nustatytą atstovų skaičių. Visi jie sutiko kandidatuoti ne dėl kokio nors materialinio atpildo, nes LBT nario veikla – idealisto

darbas. Tai meilės savo tautai deklaracija. Tai tikėjimas jos nemarumu. Tai ištikimybė Lietuvių Chartos žodžiams: Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos Gyvybę lietuviai perdauoda ateities kartoms, kad amžinai gyventumėm. Iš čia ir sruvena tautinė veikla, kuriai gaires aptaria LBT.

Keturių dešimtmečių LBT rinkimų patirtis rodo, jog tada, kai LB apylinkėse buvo parodytas didesnis dėmesys rinkimams, kai LB apylinkių valdybos bei jų rinkiminės komisijos skatinančiai aktyviau veikė, ragino savo tėvynainius gausiau dalyvauti rinkimuose, tada JAV LBT balsavimo suvestinė prašokdavo 10 000 balsuotojų. Oi, būtų tiesiog žavū, jei šiemetinių rinkimų duomenys pasiektų nors 15 000!

Taigi, gerbiamieji LB apylinkių darbuotojai, pasitenkime pasirodyti balsavimų rezultatais ne vien sau, bet ir svetimiesiems, kad Amerikos lietuvija nenyktų, kad ji yra pavyzdinai suorganizuojusi į savąją LB...

O tai galima įvykdyti, jei gyviau pajudėsime, paskatinti įjungsiame telefonus, paskleisime raginančius balsuoti lapelius...

JAV LB Krašto valstyba

SUSIPAŽINKIME SU JAV LB OHIO RINKIMINĖS APYGARDOS KANDIDATAIS

Juozas Ardys, inžinierius – konsultantas, gimęs Lietuvoje, studijavo Kaune, Vokietijoje ir JAV. Elektros inžinieriaus bakalauro laipsnį įgijo University of Connecticut.

Lituanistinių mokyklų mokytojas, tėvų komiteto pirmininkas. Ilgametis LB apylinkių valdybų pirmininkas. Gyvenat Philadelphijoje, Chicagoje ir LB Clevelando apylinkės ribose išrinktas 4 kartus į LB Tarybą. LB Tarybos Garbės Teismo narys.

Per paskutinius 9 metus dalyvavo veik visuose LB Tarybos sesijose kaip svečias.

Ingrida Bublienė, gimusi Lietuvoje, chemijos ir matematikos bakalauro laipsnį įgijo Ursuline College, Clevelande. Yra baigusi aukštesniuosius Lituanistinius kursus Vysk. Valančiaus mokykloje.

Buvusi LB Clevelando apylinkės valdybos narė, JAV LB Krašto Valdybos 1979-1988 metų kadencijoje vadovavo JAV LB Kultūros tarybai. Tuo metu įsteigtos Premijų šventės, atnaujinti Teatro festivaliai. Šiuo metu yra JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė specialioms reikálams, XIII Tarybos narė.

Prezidentė IB Communications firmos Clevelande, kuri išvystė plačią ir sėkmingą veiklą su Lietuva. Praleidžia nemažai laiko Lietuvoje.

Algimantas L. Čepulis, MD, gydytojas chirurgas, gimęs Lietuvoje, studijavo mediciną Tuebingene, baigė Freiburgo universitetą 1953 metais.

Chirurgijos stažą atliko St. Vincent Charity ligoninėje, Clevelande. Išlaikęs Amerikos chirurgo specia-

Kauno rotušės rūmai. Vėlyvojo baroko stiliaus su klasicizmo detalėmis kurinys. XVIa jų išvaizda buvo kitokia ir pastato stilius nėra žinomas. Dabartinį pavidalą įgavo 1771 m.

lybės egzaminus, virš 30 metų dirbo Lake apskrities ligoninėje. Buvo ligoninės chirurgijos direktorius ir vice direktorius 16 metų.

Daug metų dirbo Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyboje, kuri virš 30 metų skiria metines 1000 dol. premijas Ohio valstijoje gyvenančių kultūrininkų atžymėjimui.

Dalyvavo Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos tėvų komitete. 1982-1984 metais Lietuvių Sodybos direktorius. Nupirtas žemės sklypas, pastatytas 82 butų pastatas.

Būdamas pensininkas, dažnai vyksta į Amerikos indėnų rezervatus dirbti, kur stebi indėnų gyvenimą ir jų tragediją rezervatuose.

Pranas Joga, gimęs Lietuvoje, studijavo filosofiją Vokietijoje. Atvykęs į Clevelandą, dirbdamas ir studijuodamas vakarais, įgijo Statistical Quality Control bakalauro laipsnį Case Western Reserve universitete.

Dirbo mokytojo darbu Eichstadto ir Ingolstadto lietuvių gimnazijose. Vėliau, Akrono, Clevelando Vysk. Valančiaus ir Šv. Kazimiero Lituanistinėse

mokyklose 13 metų, iš kurių 9 metus vedėju. 17 metų Kento State universitete lietuvių kalbos dėstytojas.

Buvęs LB Clevelando apylinkės ir Krašto valdybos narys. Dabartinis Ohio apygardos pirmininkas, XIII Tarybos Revizijos Komisijos narys.

Dalia Puškorienė, gimusi Lietuvoje, JAV studijavo socialinius mokslus, vėliau, įgijo psichologijos Magistro laipsnį Cleveland State University. Lavinosi Case Western Reserve universitete Ne Pelną Siekiančių organizacijų administracijos srityje įgydama atestatą. Gerai supranta organizacijų struktūras, funkcijas, bei jas apribojančius įstatymus. Šiuo metu eina vykdomosios direktorės pareigas agentūroje, kuri aptarnauja teismus psichologiniais psichiatriniais tyrinėjimais šiaurės vakarų Ohio rajone, kuris apima 13 apskričių.

LB XIII Tarybos narė, Lietuvių Fondo įgaliotinė Ohio valstijoje.

Vytautas A. Staškus, konsultantas tarptautinėje prekyboje, gimęs Lietuvoje, įgijo bakalauro laipsnį sąskaityboje (accounting) Case

Western Reserve universitete.

Lietuvių Skautų Sąjungos narys.

Salomėja Šukienė, gimusi Suvalkų Trikampyje, studijavo ekonomiką Varšuvos universiteto Mławos skyriuje. Baigė 4 metų kursą, kuris yra tolygus bakalauro laipsniui.

Dirba Cuyahoga County auditor's įstaigoje, namų mokesčių rinkimo skyriuje.

JAV LB Clevelando apylinkės valdybos narė 4 metus.

Pranas Joga, LB Ohio Apygardos pirmininkas

TARYBOS RINKIMAI

JAV LB XIV-osios Tarybos rinkimai Ohio Apygardos Clevelando Apylinkės vyks Dievo Motinos parapijoje, kambaryje šalia Taupos. Balsavimo laikas balandžio 30 d., šeštadienį nuo 12 v., iki 1:30 p.p., gegužės 1 d., sekmadienį, nuo 11 v. iki 1 p.p.. Taip pat balsavimas vyks gegužės 7 ir 8 dienomis tomis pačiomis valandomis, kaip ir pirmąjį savaitgalį. Bus galima balsuoti ir paštu.

Rinkimų komisija

Girdėta iš Vilniaus

• **RESPUBLIKOS PREZIDENTAS SUSITIKO SU LIETUVOS VYSKUPAIS.** Balandžio 20 dieną Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas Vilniaus arkivyskupijos kurijoje susitiko su Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininku arkivyskupu metropolitu Audriu Juozu Bačkiu ir Lietuvos vyskupais.

Prezidento atstovas spaudai pranešė, kad pokalbyje buvo aptarti aktualūs bažnyčios ir valstybės santykių klausimai, tartasi dėl bendradarbiavimo dorovės, socialinės rūpybos, kitose sferose, dėl atitinkamų įstatymų ir vyriausybės nutarimų.

• **ALGIRDAS BRAZAUSKAS IŠVYKO Į BUKAREŠTĄ.** Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas išvyko į Bukareštą. Jis dalyvaus tris dienas trukusiančioje tarptautinėje konferencijoje.

Konferencija rengiama Rumunijos prezidento Iono Iliesku iniciatyva. Organizacinis komitetas pranešė, kad į ją atvyks apie 60 Europos, taip pat Viduržemio jūros ir Persų įlankos valstybių bei tarptautinių organizacijų delegacijos. Tarp jų bus šalių ir jų vyriausybės vadovai.

Konferencija rengiama Krans Montanos forumo pagrindu. Pagal tradiciją į šį Šveicarijos kūrortinį miestą renkasi Europos valstybių vadovai aptarti aktualiausių politinių bei ekonominių problemų. Pernai vasarą tokia forumo dalyvavo ir A. Brazauskas.

Bukarešte bus svarstomi regioninio saugumo, šalių ekonominio bendradarbiavimo klausimai. A. Brazauskas skaitys pranešimą apie ekonomikos reformas Lietuvoje. Numatyti jo susitikimai su kai kurių valstybių delegacijų vadovais, Europos Sąjungos, Europos Tarybos, Jungtinių Tautų Organizacijos atstovais.

Kartu su Respublikos Prezidentu į Bukareštą išvyko Susisiekimo ministras Jonas Biržiškis, Prekybos ir pramonės ministras Kazimieras Klimašauskas bei Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais ambasadorius Justas Paleckis.

• **TEISMAS IŠTEISINO BUVUSĮ LIETUVOS BANKO VADOVĄ.** Vilniaus miesto apylinkės teismas išteisino buvusį Lietuvos banko valdybos pirmininką Romualdą Visokavičių ir nutraukė nagrinėjęs bylą.

Romualdas Visokavičius buvo kaltinamas naudojimusi tarnybine padėtimi. Iš Lietuvos banko pelno pernai jis skyrė 20 milijonų litų kreditą Vyriausybei, pervesdamas šią sumą per komercinį "Litimpeks" banką. Prokuratūra, iškėlus bylą, šioje veikoje įžvelgė savanaudiškas paskatas, nes Romualdas Visokavičius buvo "Litimpeks" banko akcininkas ir vienas iš 39 asmenų – šio banko steigėjų.

Valstybinė kaltintoja prokurorė L. Vilčinskienė siūlė pripažinti Romualdą Visokavičių kaltu ir nubausti jį 10 tūkst. litų bauda bei vieneriems metams atimti teisę dirbti bankų sistemoje. Pasak apylinkės teismo teisėjo Egidijaus Laužiko, skelbusio nuosprendį, "teismas, išnagrinėjęs bylą, nustatė, kad surinkti įrodymai bei liudytojų parodymai nepatvirtina kaltinamojo kaltės". Tuo pačiu panaikinta ir Romualdai Visokavičiui taikyta kardomoji priemonė – dešimties tūkstančių litų užstatas, kuris jam gražintas.

Iškėkus bylą, pernai Prezidento dekretu Romualdas Visokavičius buvo laikinai nušalintas nuo Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigų. Vėliau Seimas LDDP frakcijos iniciatyva jam pareiškė nepasitikėjimą.

• **26 SEIMO NARIAI PATEIKĖ SEIMUI NUTARIMO PROJEKTĄ DĖL PIRMALAIKIŲ RINKIMŲ.** Balandžio 15 dieną Seimo sekretariate įregistruotas 26 Seimo narių, atstovaujančių dešiniąją opoziciją, teikimas dėl pirmalaikių Seimo rinkimų. "Matydami nesulaikomai gilėjančią valdžios krizę Lietuvoje, kasdien didėjančią ūkio suirutę ir korupciją, valstybės turto išgrobstymą ir praskolinimą, pragyvenimo lygio nuosmukį ir depresiją, Seimo ir Vyriausybės pakrikimą grėsmingoje tarptautinėje situacijoje, teikiame nutarimo projektą dėl pirmalaikių Seimo ir eilinių savivaldybių rinkimų", sakoma jame.

Spaudos konferencijoje opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis kaip realiai galimą rinkimų laiką minėjo 1995 metų pradžią.

Seimo narių teikimas įregistruotas kaip sprendimas Seimo darbotvarkės klausimas. Galimas dalykas, jis bus svarstomas patikslinant artimiausio posėdžio, kuris įvyks balandžio 21 dieną, darbotvarkę.

Jeigu 26 Seimo narių projektas bus atmestas, galbūt apsisprendime dėl jo realizavimo referendumo būdu, pasakė Vytautas Landsbergis.

Pirmalaikių Seimo rinkimų idėja pirmą kartą viešai buvo iškelta pernai rudenį pensininkų mitinge, kuriame dalyvavo ir kalbėjo nemažai Seimo narių. Po kelių savaičių ją pakartojo Tautininkų sąjunga. Gruodžio pabaigoje vykęs Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatoriai) suvažiavimas šiuo klausimu priėmė specialią rezoliuciją. Tačiau sumanymui nepriartinti pati įtakingiausia dešinioji politinė partija – Krikščionių demokratų.

• **LIETUVOS PREZIDENTŲ PALAIKAI SUGRIŠ Į TĖVIŠKĘ.** Šį rudenį, tikriausiai, rugsėjo pabaigoje ar spalio pradžioje, į Lietuvą iš JAV bus pervežti ir Marijampolės ra-

Neaiškus rytojus

Ukrainos parlamento rinkimuose savo kandidatų pasiūlė 15 politinių partijų. Kraštutinės dešinės partijos pravedė 5 atstovus. Nuosaukieji, su populiaria "Ruch" grupe, turės seime 35 narius. Centristai, kuriais laikomi: krikščionys demokratai, socialdemokratų, darbo partija, reformatorių blokas visi kartu gavo 17 vietų. Komunistų partija laimėjo 86 vietas, kaimiečių partija – 18 vietų, socialistai – 14. Labai didelė atstovų dalis – 163 nariai save laiko nepartiniais. Dar 112 atstovų teks išrinkti liepos mėnesį specialiuose rinkimuose. Sakoma, kad šis balsavimo pakartojimas kilo dalinai dėl to, kad daug balsavimo lapų buvo sugadinti, pripažinti negaliojančiais.

Ukrainos spaudoje jau rašoma, kad prieš būsimus prezidento rinkimus reikėtų parašyti ir priimti naują konstituciją, kurioje būtų aiškiai nustatytos prezidento galios ir pareigos. Dabartinis prezidentas grasino iš pareigų pasitrauks, parlamentą paleis ar imsis valdyti dekretais, bet dabar atrodo, kad jis bandys

jono Mondžgirių kaimo kapinėse palaidoti trečiojo Lietuvos Respublikos Prezidento Kazio Griniaus palaikais. Apie tai, buvo kalbama komisijos Kazio Griniaus palaikams pervežti ir palaidoti posėdyje. Komisija sudaryta Prezidento Algirdo Brazausko dekretu. Jai vadovauja Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas.

Tiksli K. Griniaus palaikų pervežimo data bus nustatyta po konsultacijų su JAV lietuvių organizacijomis. Jos irgi numato sudaryti atitinkamą komitetą. Mondžgirių kaimo sodyboje, kurioje gimė būsimasis Lietuvos Respublikos Prezidentas, bus pastatytas paminklinis akmuo. Netrukus bus paskelbtas konkursas K. Griniaus antkapiniam paminklui. Įamžinant K. Griniaus atminimą, bus išleisti rinktiniai raštai ir atsiminimų knyga apie jį, sutvarkytos vietos, kuriose jis gyveno ir dirbo.

Pasak Lietuvos Respublikos Prezidento vyresniojo referento Romo Gudaičio, yra gautas Tautininkų sąjungos pasiūlymas perlaidoti ir Prezidento Antano Smetonos palaikus. A. Smetona palaidotas Clevelande (JAV). Dėl palaikų perkėlimo į Lietuvą bus tariamasi su velionio giminėmis, išveivios lietuviams.

• **NESUTARIMAI TARP LDDP FRAKCIJOS NARIŲ.** LDDP frakcijos Seime pirmininkas Justinas Karosas pranešė, kad į atsisitatinusio Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko Kęstučio Jaskėlevičiaus vietą tikriausiai bus siūdomas Feliksas Kolosauskas. Jis iki išrinkimo Seimo nariu Anykščių – Kupiškio vienmandatėje apygardoje dirbo vietinio vėlimo fabriko "Spartakas" direktoriumi. Pagal specialybę Feliksas Kolosauskas yra inžinierius mechanikas.

Feliksą Kolosauską į Seimo komiteto pirmininkus, pasak Justino Karoso, pasiūlė LDDP taryba. Tačiau jo kandidatūra dar bus svarstoma LDDP frakcijoje, o jai pritarus – pačiame komitete pagal Seimo statuto reikalavimus.

Justinas Karosas pavadino asmeninėmis ambicijomis Kęstučio Jaskėlevičiaus pasirašytą nepasitikėjimą vyriausybei. Šio nepasitikėjimo iniciatorė yra socialdemokratų frakcija. Nepasitikėjimo pareiškimą pasirašė ir dar vienas LDDP frakcijos narys Arvydas Ivaškevičius.

Į klausimą, ką LDDP frakcija darys su nepaklusniais savo nariais, jos pirmininko pavaduotojas Algirdas Kunčinas atsakė retoriniu klausimu: "O ką darys jie patys, norėdami išlikti politikoje?"

Šią savaitę Kęstutis Jaskėlevičius spaudos konferencijoje apkaltino Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos pirmininkę Vytautą Jušką, irgi LDDP frakcijos narį, padėjus vieną Šiaulių bankui gauti užsienio kreditą lengvatinėmis sąlygomis.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

surasti naujame parlamente pakankamai pritarėjų tęsti savo planus.

Šalia dabartinio prezidento stebėtojai mini dar kelis kandidatus į prezidento vietą. Tai buvęs premjeras Leonid Kučma, laikomas Maskvos linijos šalininku. Toliau eina buvęs populiarius parlamento pirmininkas, dešinysis Ivan Pliušč ir ultradešinysis nacionalistas generolas Konstantin Morozov. Užsienio stebėtojai nė vieno jų nelauko nuoširdžiu ekonominių reformų šalininku. Bet pripažįstama, kad dabartinis prezidentas gali pralaimėti prieš bet kurį anksčiau minimą kandidatą. Tuo atveju Ukraina gali įklimpti į dar didesnę ekonominę krizę.

Ukrainos balsavimai nesumažino prezidento Leonido Kravčiuko rūpesčių. Jo priešai iš kairės ir dešinės vadina jį "Pinočiuku", primindami buvusio Čilės diktatoriaus valdymo stilių ir prievartą įvestas ekonomines reformas. Tie kritikai tačiau pamiršta pridėti, kad

šiandien Čilė yra tvirtiausiai stovinti Pietų Amerikos valstybė su pastoviausiai augančiu visuomeniniu gamybiniu produktu, turinti bankuose užsienio valiutos atsargų apie 10 bil. dol.

Parlamento rinkimuose, kurie išrinko 338 deputatus, kandidatavo 5,833 žmonės ir tik 11 nuoš. iš tų kandidatų buvo įsijungę į oficialias politines partijas. Iš buvusio parlamento kandidatavo vos pusė. Šalia parlamento, trys Ukrainos regionai turėjo atsakyti į svarbius politinius klausimus. Lugansko, Donecko rajonuose daugiau 90 nuoš. balsuotojų pareiškė, kad Ukraina turi įsijungti į Nepriklausomų valstybių sandraugą, vadovaujamą Rusijos. Pareikalavo, kad rusų kalba būtų pripažinta antra valstybine kalba ir kad būtų įvestos dvi pilietybės: rusų ir ukrainiečių. Dar blogiau Kryme. Ten neseniai išrinktas prorusiškas prezidentas Jury Meškov jau paskelbė dekretą, kad Kryme į kariuomenę pašaukti kareiviai atliks tarnybą tik Kryme. Jis įsakė suderinti Krymo laikrodžius su Maskvos laiku, o ne Kijevo. Tas sukėlė didelį sąmyšį traukinių ir lėktuvų kelionių tvarkaraščiuose.

Ukrainos pramonės rajonuose, šalies rytuose, gyvena daug rusų (apie 10 milijonų). Rusai sudaro daugumą ir Kryme. Tai stiprios rusų "penktosios kolonos", su kuriomis turi skaitytis Kijevo vyriausybė. Prezidento Kravčiuko rėmėjai pabrėžia, kad jis iki šiol sugebėjo išlaikyti Ukrainą nesuskilusia, neišsaudamas nė vieno šūvio, kada kaimyninėje Rusijoje jau buvo žuvusių prezidento Jelcino kovose su buvusiu parlamentu.

Vakarinėje Ukrainoje į parlamentą pateko daugiau nacionalistinių grupių atstovų, jų tarpe radikalų iš karingos UNA grupuotės, kuri siuntė savanorius padėti Gruzijos ir Moldavos laisvės kovotojams.

Taika vėluoja

Islamo Rezistencijos judėjimas Palestinoje balandžio 6 d. nužudė 7 izraelitus Afulos mieste. Balandžio 13 izraelitų autobuse žuvo 5. Abiejų sprogimų kaltininkai buvo savižudžiai, Hamas karinio sparno organizacijos nariai. Nuo tos 1993 m. rugsėjo mėn. dienos, kai Washingtono buvo

(Nukelta į 6 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH, 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PAVASARIO DŽIAUGSMAI IR
VASAROS DARBAI*Juozas Žygas*

Kuomet padangių vieškeliais į šiaurę žąsys ir gervės nuklykauja, ir pirmieji žiedai pradeda savo galvutes į saulę kelti, tai visi žino, kad pavasaris jau prie kiemo vartų. Vaikų būriai vėl į gatves pasipila ir visur pilna jų krikštavimų ir juoko. O tai reiškia, kad ne už jūrių marių ir mokslo metų pabaiga. Daugelis šeimų pradeda keliones ir atostogas planuoti. Tik galbūt daugelis nepagalvoja, kad vaikus reikėtų į lietuviškas jaunimo stovyklas, bent trumpam laikui išleisti. Jaunimas turi lietuviškoje aplinkoje pabuvoti ir joje draugus surasti. Žinau, kad bus tokių, kurie sakys jog per daug vargo su tuo vežiojimu, be to, daug kainuoja.

Karta, kuri dabar vaikus augina, buvo savo tėvų į skautų ar ateitininkų stovyklas vežiojama. Jiems nebuvo nei toli, nei per brangu, kadangi vaikus lietuviškoje dvasioje auklėti norėjo. Stovyklose prasidėjusių pažinčių dėka, gal daug lietuviškų šeimų buvo sukurta. O dabar, toms pačioms šeimoms, savo vaikus vežioti – jau darosi per sunku. O paskutinioji atvykusiųjų banga, kuri yra gana gausi, iš viso jokio reikalo į lietuvišką veiklą įsijungti neranda. Už tai stovyklautojų skaičius yra labai ir labai sumažėjęs.

Kuomet mes savo vaikus į stovyklas vežiojome, tai vaikai jau nuo Velykų, pradėdavo apie stovyklos malonumus kalbėti ir į ją važiavimo laukti. Būtų buvusi labai liūdna vasara, jeigu dėl kurios nors priežasties, nebūtų galėję į stovyklą važiuoti. Galbūt dabartiniai, jau jaunesnieji vadovai, nesugeba stovyklavimo padaryti patraukliu. Jeigu jaunimas neturi noro į stovyklavietes važiuoti, tai žino-

ma, tėvai per prievartą jų neišveš.

Ateina pavasaris ir vasara, kuomet visi ieško pramogų ir malonumų. Daugeliui išvažinėjant, savaime aišku, kad lietuviška veikla turės gerokai susilpnėti. Su kuo tik nepakalbėsi, tai beveik visi pakilę į Lietuvą važiuoti. Jaunimas rengiasi gausiai Tautinių šokių šventėje dalyvauti. O paskui juos vyksta ne tik tėvai, bet tetos ir tetėnai. Visi nori tėviškės oru pakvėpuoti. Amerikos lietuviai tautininkai, irgi dideliu būriu, į tautininkų susitikimą rengiasi. Vienu žodžiu, vasaros metu lietuviškos gyvenvietės bus ištuštėjusios. Ne tik gyvenvietės, bet taip pat bus ištuštėjusios ir kišenės. O mes ir savų projektų visa eilę turime. Bet saviems reikalams dažniausiai nei lėšų, nei laiko nebelieka.

Reikėtų tikėtis, kad tokiame dideliame būriui mūsiškių, tėvynėje apsilankius, turėtų ir mūsų tautinė sąmonė sustiprėti. Atrodytų, kuomet Lietuva nebėra tik svajonė, bet realybė, tad būtų didesnė paskata ir išeivijai parodyti daugiau pastangų, kad lietuviybė būtų išlaikyta. Reikia žinoti, kad esant dabartinėms sąlygoms, iš Lietuvos ypatingos paramos, dar negalima tikėtis. Tad patys, savo jėgomis, visa tai turime sutvarkyti. Lietuvių kalba yra pagrindinė sąlyga ir ryšis, kuri mus jungia. Tad turime daugiau dėmesio skirti lietuviškoms mokykloms. Vyresnioji mūsų karta turėtų pasirūpinti, kad jų vaikaičiai eitų į šeštadienines lietuviškas mokyklas. Toks apsisprendimas nėra padaromas per vieną naktį, tad reikia jau dabar pradėti galvoti, kad rudenį atėjus, lietuviškose klasėse mažai tuščių suolų liktų.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai, dalyvavę metiniame Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto (JBANC) suvažiavime, Washington, DC 1994 m. kovo 20 d. Iš kairės: dr. Jonas Genys – ALTO ats. Washington, DC, Grožvydas Lazauskas – ALTO pirm., Kazimieras Oksas – ALTO pirm. pav., Vincent Boris – ALTO ir Vyčių ats.

PAVOJINGI ŽAIDIMAI

Komentuodamas Seimo frakcijų pareiškimą "Dėl įtampos Krašto apsaugos struktūroje", Vytautas Landsbergis ją pavadino dirbtine. Ji specialiai kuriama. Kariškių butuose daromos kratos prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 24 straipsniui, kuris numato kratų galimybę tik labai konkrečiais atvejais. O pas mus viskas vyksta kaip sovietinėj valstybėj – kratos daromos šiaip sau, norint kažką surasti, norint iškelti bylą, norint patraukti kariškį teisminen atsakomybėn. Ypač kelia nerimą tai, kad supriešinamos dvi struktūros, KAM ir NSK. Kažkas turi būti atsakingas už šiuos pavojingus "žaidimus".

Nerimą kelia ir batalionų kilnojimas iš vienos vietos į kitą, ypač iš jautrių taškų. Visai galimas dalykas, kad Karaliaučiaus pasienis liks apnuogintas. Karininkai jau reiškia savo nepasitenkinimą. Tą galima buvo matyti ir spaudoje.

Kai kurių Lietuvos kariuomenės karininkų nepriešikimas Lietuvos Respublikai yra nenormalus dalykas. Jei jiems šventa yra senoji priesaika, duota dar Sovietų Sąjungos laikais, tai toks supratimas visiems turėtų kelti nerimą ir susirūpinimą.

Nacionalinio saugumo komitetas, atideda ir nustumia į šalį pagrindinių dokumentų rengimą bei svarstymą. Tuo pat metu šis komitetas nori valdyti Krašto apsaugos sistemą kišantis į vykdomąją valdžią, o ne taip, kaip jam priklausytų tą daryti. Todėl kariuomenės struktūrose kyla nepasitenkinimas Nacionalinio saugumo komitetu, kuris intrigomis kursto įtampą.

Tėvynės Sąjungos nuostatos dėl socialdemokratų partijos interpeliacijos Vyriausybei, nepakito. LSDP Vyriausybės klaidų analizė, be abejo, verta dėmesio, tačiau teigimas, jog kita valdančiosios partijos suformuota vyriausybė bus geresnė, neturi pagrindo. Panašu, kad tai pats geriausias variantas, kurį galėjo pasiūlyti LDDP. Todėl kalbėti reikia apie interpeliaciją LDDP valdymui. Ir kritikuoti reikia LDDP politiką. Prie moralinės politinės LDDP valdžios interpeliacijos Tėvynės Sąjunga tikrai prisijungtų. A. Šleževičius yra partijos lyderis ir tai, ką daro Vyriausybė, tą daro partija, bet reikia kalbėti apie pagrindinę blogybių priežastį, o ne apie antrinę, juolab, kad nematoma rezervų iš kurių LDDP galėtų sudaryti geresnę Vyriausybę, gal būt tai yra pati geriausia Vyriausybė, kokią tik LDDP pajėgia sudaryti. Štai todėl Tėvynės Sąjunga kalba apie Seimo rinkimus.

Rusijos Prezidento pasirašytas dokumentas dėl Rusijos karinių bazių steigimo NVS valstybėse ir Latvijoje yra tiksliai 1940 metų kopija. Dokumente rašoma, jog bazės kuriamos užtikrinti tų valstybių saugumą. Klausimas – nuo ko Rusija turi saugoti Latviją? Panašu į senų koncepcijų kartojimą ir dalinį jų įtvirtinimą. Dabar aiškinama, kad Latvijoje karinės bazės nebus, o bus tik karinė įstaiga, t.y. Latvijos suverenioji žemė – Rusijos karinė įstaiga, bet kuo tai skiriasi nuo bazės? Kalbama apie civilinę kontrolę, tačiau nepasakoma ar tai Latvijos, ar tarptautinė, o gal Rusijos kontrolė? Čia matoma žirinovskiška taktika, tik šiuo atveju labai

keista, kad prezidentūra yra Žirinovskio vaidmenyje – išleidžia dokumentą su gąsdinančiu turiniu, nuo kurio paskui traukiasi. Panašu kad Rusijos prezidentas įveliamas į pavojingą militaristinių jėgų žaidimą, dėl ko tenka labai ir labai apgailestauti.

Lietuvos Lenkijos sutarties trūkumas yra tai, jog svarbiausia šioje sutartyje turėjo būti ne dabar spaudoje diskutuojama problema – reikėjo ar ne minėti Želigovskio pavardę, bet Lietuvos diplomatai turėjo rasti vienokią ar kitokią formulotę, kuria būtų pabrėžiamas valstybės tęstinumas su jos istorine sostine. Kai to nėra, tai atveriamos durys visokioms spekuliacijoms, yra palikta galimybė toliau aitrinti dviejų šalių santykius. Gaila, kad Lietuvos pusė pasirodė silpna ir ne-kvalifikuota.

*Rasa Rastauskienė
Lietuvos Respublikos Seimo
Opozicijos spaudos atstovė*

★★★★★

Infliacija
nepasiduoda

Infliacija kovo mėnesį Lietuvoje buvo 3.3 proc., vasarį – 2.9 sausį – 4.8 proc. Labiausiai kovo mėnesį pabrango išlaidos būstui, kurui ir energijai – 4.1 proc. Maisto produktai, palyginus su vasariu, pabrango 3.9 proc., alkoholis ir tabakas – 1.4 proc. Kovo mėnesį toliau brango gydymas – 3.7 proc., tiek pat apsirengimas bei švietimas, poilsis ir kultūra. Pernai kovo mėnesį infliacija buvo 21.4 proc.

★★★★★

EKSTRA, EKSTRA – SPAUDA!

Antanas Dundzila

Panašiai kaip senuose, prieškariniuose filmuose matydavome gatvių sankryžose paauglius su laikraščiais, šūkaujantiems "Ekstra, ekstra!", su kokia nors dienos antraštės sensacija, taip šiandien aš linksmai kalbu apie tris leidinius: Povilo Žumbakio ką tik pasirodžiusią straipsnių knygą **"Balionai, bananai ir biurokratai"**, naujausią (Nr. 28, 1993) **"Varpo"** numerį ir tvarkingai, reguliariai pristatomą savaitraštį, labai gerą **"The Baltic Observer"**. Jiems visiems verta sušukti ir "Ekstra, ekstra!" ir "Valio, valio!".

P. ŽUMBAKIO KNYGA

Per Chicagoje Anatolijaus Šluto vedamą Amerikos Lietuvių radijo programą adv. P. Žumbakis kalba bene nuo 1992 vasaros. Šį autorių iš jo savaitinių komentarių taip pat pažįsta Bostono, Detroito, Hartfordo, Arkansaso ir Montrealyje veikiančių lietuviškų radijo valandėlių klausytojai. Žinau, ir jau anksčiau DIRVOJE apie tai rašiau, kad jo laidų tekstą galima užsiprenumeruoti. Taip pat žinoma, kad P. Žumbakio komentarus spausdina Lietuvoje "Šiaurės Atėnai", o Amerikoje – "Darbininkas", retkarčiais "Tėviškės žiburiai". Taigi neperdedant galima teigti, kad P. Žumbakis yra plačiai klausomas arba skaitomas mums rūpimų įvykių komentatorius. Gal būt ne tik "plačiai", bet ir "plačiausiai". Puiku! Gi šiuo metu naujiena glūdi tame, kad pasirodė radijo programose jo skaitytų komentarių knyga. Tą 200 psl. leidinį išleido Lithuanian Melodies Publishing, Inc., įmonė Detroito. Gaila, nepažymėta knygos kaina. Tad knygų mylėto-jams siūlyčiau kreiptis į suminėtų radijo programų būstines.

Paėmus į rankas bet kokią naują radijo žurnalistikos leidinį, negalima nepagalvoti apie klasiškas mūsų Bronio Railos panašias knygas, pvz., "Vaivos rykštė" ar "Kitokios Lietuvos ilgesį". Tačiau P. Žumbakio lyginimas su Br. Raila turi ir baigtis čia, prie žanro slenksčio. Ir savo veiklos pobūdžiu, ir profesijomis, ir asmenybėmis, ir knygomis šie du autoriai skiriasi.

Žumbakis daugiau dramatiškas, kartais pašėpiantis, visados energingai besispaguojuojantis advokatas, kokio nors teiginio efektingas gynėjas (ar kaltintojas!) išivaizduojamoje teismo salėje. Savo pašnekėsiuose bei

raštuose jis vaizdžiai kalba į teisėją, į prisiekusiųjų suole prisaikdintus klausytojus ir skaitytojus, kalba į oponuojančius "teisinius" (ar kitokius) patarėjus (ar šarlatus, nuotraukose prie "džidžių" besiglaudantįs pataikūnus ir kt.), aiškiai pirštu parodo ir į kaltinamąjį. Jį smagu skaityti, jo smagu klausyti – tik, aišku, jei pats nesijauti jo kaltinamas...

Nėra abejonės, kad su P. Žumbakiu daug kas nesutiks, prie jo žodžių kabinsis (ir jau kabinasi). Man irgi nepatinka kai kurie jo teiginiai, tačiau, kad ir su kartėliu gerklėje, negaliu konkrečiai, faktais neigti jo logikos. Gi nei Žumbakio teigimai nei kabinėjimasis prie jo žodžių ar pažiūrų negali būti laikomi koku nors mūsų visuomeniniu minusu. Turime suprasti, kad tų diskusijų reikia tiesai ir teisei pažinti. Visiems rekomenduoju šią P. Žumbakio knygą: joje rasite straipsnių apie padėtį Lietuvoje, apie mūsų pačių dūžgiantį visuomeninį avilį, apie "brazaukininkus", apie OSI šunyles ir t.t..

Tiesa, tektų suminėti P. Žumbakio įvykdytus neeilinius darbus, ginant lietuvių teises prieš mūsų vardą teršiančius JAV "Teisingumo" departamento (kabutes naudoju sąmoningai) OSI bei kitus reikšmingus pasireiškimus. Čia tai suminėčiau, nes reikia pabrėžti, kad P. Žumbakis nėra mūsų žurnlizmo pėstininkas, kuris tik stebi įvykius ir apie juos rašo. Plačiau apie tai – gal kita proga.

"VARPAS"

Kaip pats vardas sako, tai varpininkų leidžiamas metraštinės apimtys žurnalas. Leidinį redaguoja Le-

monte gyvenantis Antanas Kučys, šiais metais pasižymėjęs kapitaliniu veikalu apie Vileišius (DIRVA, 1994-II-3). Tai nuostabiai gražiai išleistas, įvairus, 203 psl. numeris. Šio numerio publicistiką bei stambesnius straipsnius daugumoje parašė J. Daugėla bei redaktorius A. Kučys, tačiau bendradarbių tarpe išsirikioja R. Ozolas (skelbia komunistų partijos ir LDDP narių statistiką), V. Daujotytė, K. Karvelis (apie dabartinę žemės reformą) bei keli kiti. Pažymėtinas ir Lietuvos Konstitucijos tekstas, tik gaila, išbarstytas po kelis numerius ir visai nekomentuotas. Leidinys reaguoja į mūsų visuomeninius įvykius, tačiau neperijodinei spaudai tai kieta duona: po, beveik, metų laiko skaitome taiklius komentarus apie Detroito konferenciją... Negalima nepakartoti, kad leidinys yra taip techniškai apipavidalintas, kad jį malonu paimtyti į rankas: šiais laikais, ypač išeivijoje, tai beveik išimtis. Net spaudos neskaitantiesiems rekomenduočiau jį bent pačiupinėti, gal laikinai praeitų pirštuose kokie nors artrito skausmai!

"THE BALTIC OBSERVER"

Tai angliškai leidžiamas, labai reguliariai prenumeratorius pasiekiantis, 16 psl., iliustruotas savaitraštis. Savo formatu primena DIRVĄ, tik daugiau puslapių. Svarbiausia – jame randi geros, nepasenusios, suprantamai paruoštos informacijos iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Kiekviename numeryje yra trijų kraštų valdžios darbo apžvalga, žinios, spaudos apžvalga, ekonomika ir finansai, nuomonių bei įvairumų skyrelis ir užsienio žinios. O, kad panašų laikraštį lietuviškai turėtume – būtų dar didesnis malonumas ir net pasidi-

PASITARIMAS LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKOS KLAUSIMAIS

1994 m. balandžio 9 PLB valdybos iniciatyva Baltimorėje, Sheraton Hotel, įvyko JAV lietuvių visuomenininkų ir Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovų pasitarimas aktualiais Lietuvai užsienio politikos klausimais. Įžanginėje kalboje Lietuvos ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas, sveikindamas šią iniciatyvą, pažymėjo glaudesnio dialogo tarp išeivijos ir Lietuvos diplomatinės tarnybos būtinumą. Ambasadorius dr. A. Eidintas pabrėžė nepartinės Lietuvos užsienio politikos pirmumą. Svarbiausiais Lietuvos valstybingumo ir Ne-

priklausomybės klausimais turi skambėti vieningas lietuvių politikų balsas.

Pasitarimą moderavo PLB valdybos vicepirmininkas Rimas Česonis, pranešimus skaitė: apie Pabaltijo valstybių ryšius Linas Kojelis (U.S. – Baltic Foundation pirmininkas), Lietuvos – Lenkijos santykius – politinių mokslų specialistas prof. dr. Julius Šmulskštys, Vokietijos problemą – Viktoras Nakas, Kaliningrado klausimą – Algimantas Gureckas (misijos prie JT patarėjas), Lietuvos santykius su Rusija, Gudija ir Ukraina aptarė dr. Vytautas Žalys (ambasados Washington, DC, pirmasis sekretorius). Svarstybose dalyvavo ambasadorius dr. A. Eidintas, PLB vicepirmininkas R. Česonis, JAV LB vicepirmininkas dr. Jonas Valaitis.

Pasitarimo pabaigoje, kuris visų dalyvių nuomone praėjo labai gerai ir buvo turiningas, ambasadorius dr. A. Eidintas pastebėjo, kad tokio "smegenų centro" darbas labai reikalingas ambasadai Washington, DC, bei apylamai visai Lietuvos diplomacijai ir išreiškė viltį, kad tokie susitikimai taps nuolatiniais.

Rimas Česonis

LIETUVOS ŪKININKŲ SAJUNGOS PIRMININKAS CALIFORNIJOJE

Prof. Čiulevičius, Lietuvos ūkininkų S-gos pirmininkas lankosi Californijoje nuo Balandžio 20 iki Gegužės 20, 1994.

Kas įdomaujasi Lietuvos žemės ūkio reikalais, gali susisiekti su pirmininku, skambindami 909-887-6014 arba 213-667-3080 faksas 213-661-5670.

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas (JBANC) po metinio posėdžio 1994 m. kovo 20 d. Sėdi iš kairės: Grožvydas Lazauskas – Amerikos Lietuvių Tarybos pirm., Ints Rupners – Amerikos Latvių Sąjungos pirm. ir 1994 metų JBANC pirm., Juhan Simonson – Amerikos Estų Tarybos pirm. Stovi iš kairės: dr. Jonas Genys – ALTO ats., Avo E. Ora – JBANC direktorius visuom. reikalams, Aina G. Irbi – raštinės vedėja. Nuotraukoje trūksta Janis Bulsteins – Latvių Sąjungos ats.

LIETUVIŲ FONDAS UŽBAIGĖ 32 VEIKLOS METUS

Edvardas Šulaitis

"Lietuvių Fondas užbaigė 32-sius savo veiklos metus ir su viltimi žiūri į ateities galimybes sėkmingai dirbti" – tokiais žodžiais apibūdino didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos – Lietuvių Fondo darbuotojų nuotaikas Marija Remienė, kalbėdama Fondo 31-me metiniame narių suvažiavime 1994 m. kovo 26 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

Prel. Juozui Prunskiui sukalbėjus invokaciją, Ramona Steponavičiūtė perskaitė praėjusiais metais mirusių Fondo narių pavardes, kurių garbei buvo uždegta žvakė ir sugiedotas pirmas posmas "Marija, Marija". Tada buvo sudarytas prezidiumas į kurį pakviesti: dr. G. Balukas, V. Momkus, dr. Kojelytė, dr. J. Valaitis, o sekretoriauti Masilionienė. Pirmasis pirmininkavo dr. Balukas, kuris akcentavo, kad į Fondo veiklą įsijungę lietuviai idealistai ir jie palikę partinius kaliošus čia dirbo. Jis pasidžiaugė, kad į 21-įjį šimtmetį veda pirmoji moteris Fondo istorijoje – M. Remienė.

Prasmingus sveikinimus suvažiavimui išsakė PLB pirm. B. Nainys, (jis į susirinkusius kreipėsi "gerbiami milijonieriai"), JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Maciūnas, ALTo buv. pirm. J. Valaitis, Lietuvos gen. garbės konsulas Chicagoje V. Kleiza ir kiti – raštu.

žiau, negu anksčiau, tačiau investavimas buvo geras, nors dėl sumažėjusių procentų, pajamų gauta mažiau. Jis kvietė viltingai žiūrėti į ateitį ir stengtis sukaupti 10 milijonų kapitalą.

Tada pranešimą padarė Fondo valdybos pirm. St. Baras, kuris perskaitęs valdybos narių pavardes ir jų pareigas, suminėjo valdybos

pitalo dalis, kuri investuota į korporacijų akcijas ir namų paskolų bonus. "Šie investavimai duoda žymiai daugiau pajamų negu banko sertifikatai ir, kadangi investavimai yra daromi tik į stiprias korporacijas, rizikos nėra daug. Šiuo būdu LF kapitalas gali ir toliau suteikti reikalingas pajamas pelno skirstymui ir toliau finansuoti kultūrą ir jaunimą" – sakė R. Juškienė.

Pelno skirstymo komi-

gavo 201,376 dol., o nuo Fondo įsteigimo gauta net 2,448.626 dol., kas sudaro apie 37% viso kapitalo.

1993 m. stambesnieji palikimai gauti iš Aldonos Auširienės 100,000 dol. Viktoro ir Veronikos Sutkų (Vokietija) 25,522 dol. Aleksando Slepavičiaus – 25,000 ir kt. Iš teismo procedūrą einančių palikimų paminėtinas Mykolo Žilinsko, Berlyne palikimas. Jis paliko 4 butų namą, kurį pataisius, manoma bus galima

renkama trečdalis Tarybos narių ir Kontrolės komisija.

Į Tarybą buvo pasiūlyti 6 kandidatai (tiek jų reikėjo išrinkti, o daugiau suvažia-vusieji nesiteikė pridėti). Tada buvo išrinkti (arba tiksliau sakant – perrinkti) šie žmonės, kurie gavo tiek balsų: A. Ostis – 9184, V. Momkus, dr. A. Razma – 8911, dr. G. Balukas, D. Kojelytė – 7836, dr. J. Valaitis – 7709. Į Kontrolės komisiją irgi buvo perrinkti tie patys – dr. K. Jablonskis 9210, P. Stončius – 9201, V. Juška – 9143. Pažymėtina, kad kandidatų pavardės ir vėliau gautieji balsai buvo rašomi didelėje lentoje ir tą darbą atliko Lietuvos gen. garbės konsulas Chicagoje V. Kleiza.

Buvo pranešimų ir iš atskirų vietovių apie ten vykdomą darbą LF naudai. Atrodo, jog veikla yra gyva tik ten, kur gyvena aktyvūs darbuotojai, kurių, žinoma, reikėtų paieškoti visur.

Reikia pasidžiaugti, kad suvažiavimas per ilgai neužsitęsė, ir susirinkusieji po jo dar turėjo progą nueiti į Jaunimo Centro kavinę ir ten bendrai papietauti.

Lietuvių Fondo suvažiavimo, įvykusio kovo 26 d. Jaunimo Centre Chicagoje, prezidiumas.

Ed. Šulaičio nuotr.

atliktus darbus. Jis sakė, kad praėjusių metų pabaigoje buvo 6666 nariai ir pagrindinis kapitalas pasiekė 6,574,627 dol. sumą.

St. Baras taip pat akcentavo, kad Fondo valdybos dėmesys bus kreipiamas į suradimą naujų narių, nes šiuo metu dvigubai daugiau narių iškeliauja amžinybėn,

sijos pirm. M. Remienė taip kalbėjo:

"1993 m. LF Taryba leido paskirstyti 250,000 dol. sumą. Tačiau prašymų sudėtinė suma buvo didesnė negu bet kada anksčiau. Pelno skirstymo komisija rado reikalą paskirti 283,075 dol.

Prie leistos 250 tūkst.

gauti 1,750,000 dol. Žilinskas palikęs ir santaupų, tačiau dar nėra aiški galutinė suma.

Taip pat įdomų pranešimą padarė LF steigėjas, o dabar – Patikėtinių tarybos pirm. dr. A. Razma, kuris administruoja Lietuvai paskirto milijono dolerių išmokėjimus. Jis pažymėjo, kad per 1992-93 metus iš to milijono Lietuvai įvairių projektų vykdymai išmokėta 359,599.50 dol. ir paaiškino priežastis kodėl taip nedaug iš to milijono yra išmokėta.

Gana išsamų pranešimą padarė Informacijos komisijos pirm. dr. K. Ambrozaitis, pažymėjęs, kad "Draugo" dienraštyje įvestas LF skyrius su redaktoriumi Br. Juodeliu.

Kiek daugiau kontroversijų sukėlė įstatų komisijos pirm. dr. J. Valaičio pranešimas, kuriame jis siūlė kai kurių įstatų straipsnių pakeitimą. Čia kilo jausmingas pasipriešinimas dėl šio reikalo, kurį pradėjo A. Juodvalkis. Vėliau sekusiose diskusijose dėl pranešimų vėl pasisakyta prieš pakeitimą dabartiniame suvažiavime ir tas klausimas atidėtas ateičiai.

Prieš balsavimus, pranešimą dar padarė Kontrolės komisijos atstovas P. Stončius bei registracijos ir mandatų komisijos vardu A. Steponavičienė. Tada vyko slapsti balsavimai. Buvo

DR. KAZIO MARTINKAUS (1953-1984) POMIRTINIS STIPENDIJOS FONDAS

1984 m. sausio 13 d. mirus biochemijos dr. Kaziui Martinkui, jo šviesaus atminimui įamžinimui 1985 m. buvo įsteigtas ir inkorporuotas kasmetinis stipendijų fondas.

Stipendijos fondo komisija, apsvarsčiusi gautus stipendijų prašymus, nutarė 1994 m. stipendiją skirti:

Klaipėdoje gimusiam Kęstučiui Bendinskui, ruošiančiam daktaratą iš biochemijos Bowling Green State Universitete, Bowling Green, Ohio.

MOKSLO IR ENCIKLOPEDIJŲ LEIDYKLOS PRANEŠIMAS

Dar kartą primename ir prašome tuos, kurie dar nėra apie save žinių atsiuntę, galimai greičiau tai atlikti. Čia nėra tik asmeniškasis, bet visuomeninis reikalas, būtinas išsivija galimai pilniau ir tiksliau pavaizduoti.

Leidyklos redaktoriai, kurie šiuo metu yra Chicagoje laukia jūsų gyvenimo aprašymo ir nuotraukos. Rašyti:

LITHUANIAN RESEARCH
AND STUDIES CENTER
5600 South Claremont Ave.
Chicago, IL 60636-1039
Tel. Jonė Liandzbergienė (312)
434-4545

★★★★★

Lietuvių Fondo 31-jo suvažiavimo Chicagoje Jaunimo Centre bendras vaizdas.

Ed. Šulaičio nuotr.

Išsamų praėjusių metų suvažiavimo protokolą paskaitė A. Šmulkštienė, kuris buvo priimtas su pagyrimu, V. Momkus išvardino suvažiavimo komisijų narius, o D. Kojelytė pristatė suvažiavimo pranešėjus. Pradžioje kalbėjo buvęs Fondo Tarybos pirm. P. Kilius, šiose pareigose praleidęs trejus metus. Kalbėtojas pareiškė, kad naujų narių įstojo ma-

nei įstoja į Fondą. "Lietuvių Fondas negali likti mirštančia organizacija" – sakė jis.

Finansininkė Rūta Juškienė padarė Fondo finansų komisijos pranešimą, sakydama kad LF investuoto kapitalo knyginė vertė siekė 5,651,973 dol. Kadangi bankuose padėti pinigai taupymo sąskaitose ir sertifikatuose nešaa žemus nuosimčius, tai buvo padidinta ka-

sumos dar pridėta 32,845 dol. Ši suma buvo paskirta iš anksčiau įvairiems projektams skirtų, bet nepanaudotų pinigų. Iš viso LF nuo skirstymo pradžios yra paskirstęs nuostabią 3,588,611 dol. sumą lietuviškiems reikalams."

Palikimų komisijos pranešimą padarė Algirdas Ostis, kuris pažymėjo, kad 1993 m. įvairių palikimų LF

"GINTARAS" PHILADELPHIJOJE

Retas išeivijos lietuviškas telkinys ryžtasi didesnio masto kultūriniam renginiui. Šalia Čikagos, Los Angeles, Toronto ir retkarčiais Clevelando, Detroito ir gal New Yorko, dažniausiai rengiami tik savų talentų bei mažų grupių ar vieno asmens iš Lietuvos koncertai. Tačiau Philadelphia LB apylinkės valdyba dar išdrįsta rizikuoti ir savo metiniams koncertams kviesti išeivijos didesnius vienetus. Čia yra kelis kartus koncertavęs GRANDINĖLĖS ansamblis, paskutinį gastrolinį koncertą čia išpildė ČIURLIONIO ansamblis. Pereitais metais su labai gera programa koncertavo Bostono folklorinis ansamblis SODAUTO, o šiais metais nekantriai yra laukiamas Toronto ansamblis GINTARAS, kuris į Philadelphia atveža naują, originalią, Lietuvišką "operetę" "Palangos Juzė".

"Palangos Juzė" į Philadelphia atkeliauja gegužės 14 d., šeštadienį, ir pasirodys 7 val. vak. Lietuvių Namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Allegheny Ave. Pasirodyme dalyvauja 60 jaunimo ir suaugusių šokėjų bei dainininkų. Dalis Volungės choro dainininkų atvyksta kartu su gintariečiais. Spektakliui gros liaudies instrumentų orkestras. GINTARO ansamblui vadovauja Rita ir Juozas Karasiejai, kurie taip pat ruošia išeivijos tautinių šokių grupių pasirodymą Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje Lietuvoje šią vasarą.

"Palangos Juzė" pastatyme talkina labai daug asmenų, kurių čia neįmanoma išvardinti, bet kurie bus surašyti vakaro programoje.

Po koncerto bus proga

pabendrauti su gintariečiais prie Stasio (Romo) Telšinsko smagios šokių muzikos. Veiks bufetas ir baras.

Daugiau kaip mėnesį prieš koncertą jau buvo užsakyta apie 100 bilietų, daugiausia tolimesnių Philadelphia kaimynų. Lietuviai yra pratę laukti paskutinės minutės ir prie įėjimo bilietus pirkti. Rengėjai tikisi, kad, šį kartą, visi, kurie nori koncerte dalyvauti, bilietus įsigys iš anksto užsitikrindami sau vietas ir palengvindami darbą valdybai. Bilietų kainos \$15, pensininkams \$12, o studentams \$8. Vinco Krėvės mokyklos mokiniams, pagal nusistovėjusią tradiciją bilietus dovanoja LB valdyba.

Bilietus bei stalus (8-iems ar 10-čiai asmenų) galima užsisakyti pas Romą Krušinskienę (215) 355-3030, pas Aniliora Mašalaitienę (610) 687-3048 arba pas Teresę Gečienę (215) 938-0783. Pavieniams asmenims, kurie nenori užsisakyti stalo, bus sustatytos kėdės ir surastos vietos.

Šio renginio išlaidos yra labai didelės. Rengėjų finansinius rūpesčius sumažino Lietuvių Fondo parama, gauta per JAV LB Krašto valdybos Kultūros tarybą. Kasmet LB Kultūros taryba gauna lėšų iš Lietuvių Fondo paremti mažesnių telkinių kultūrinę veiklą. Philadelphia LB apylinkė nėra didelė, bet ji drįsta didelius renginius ruošti. Valdyba tikisi, kad visuomenė jos darbus įvertins bei parems išpirkdama visus koncerto bilietus. Kai visos vietos salėje bus užimtose, tai tikrai bus smagu ir programos atlikėjams ir žiūrovams!

Teresė Gečienė

PAREIŠKIMAS VISUOMENEI

Lietuvių Politinių Kalinių S-gos surengtoje vakaronėje š.m. balandžio 15 d. Jaunimo Centre dėl išleistos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Istorijos Instituto pirmojo tomo "Lietuvos Kovų ir Kančių Istorijos", nutarimų komisijos iš vakaronės dalyvių pasisakymų išvados:

1. Padaryta didelė klaida, paremkant knygos autoriais žinomus Lietuvos istorijos duomenų klastotojus.
 2. Brutalus masiniai trėmimai knygoje pavaizduoti kaip labai humaniški gyventojų iškeldinimai į Sovietų Sąjungą. Lietuvos tremtinių skaičius tendencingai keleriopai sumažintas.
 3. Reikia tuoj pat sustabdyti šios knygos platinimą ir su-laikyti išleidimą svetimomis kalbomis.
 4. Sulaikyti tolimesnį šios knygos serijos "Lietuvos Kovų ir Kančių Istorijos" parengimą ir leidimą.
 5. Lietuvos Istorijos Institutas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turėtų atsiprašyti partizanus, tremtinius, politinius kalinius bei visą lietuvišką visuomenę už šios knygos išleidimą.
 6. Aukotojams pageidaujant, turėtų būti gražinti pinigai.
 7. Lietuvių Fondo paskirta ir įteikta \$10,000 auka turėtų būti gražinta atgal į Lietuvių Fondą.
 8. Lietuvos genocido istorijai paruošti turėtų būti sudaryta redakcinė kolegija, tarantis su Lietuvos politinių kalinių sąjungos istorijos sekcijos ir išeivijos istorikais.
- Nutarimų komisija: *Jonas Dainauskas, Edmundas Jasiūnas, Leonas Kriaučeliūnas, Pilypas Narutis, Kazys Pemkus, Stasė Petersonienė, Povilas Vaičekauskas.*

Vaidilutės teatro aktoriai su režisere po "Nuodėmingo angelo" spektaklio Clevelande, balandžio 9 d., 1994 m. V. Bacevičiaus nuotr.

(Atkelta iš 2 psl.)

paskelbta "principų deklaracija" jau žuvo 150 palestiniečių ir 45 izraelitai, šimtai buvo sužeisti. Derybos tarp PLO ir Izraelio vyriausybės vyksta toliau dviejuose frontuose: Egipto sostinėje Kaire ir Paryžiuje, kur kalbama apie ekonominius klausimus.

Izraelis visiškai uždarė sieną su okupuotų žemių teritorijomis. Anksčiau apie 90,000 palestiniečių vykdavo į darbus Izraelyje, daugiausia žemės ūkiuose ir statybose. Dabar Izraelis įsiveža darbo jėgą iš Rytų Europos ir net iš tolimojo Tailando.

Izraelio vyriausybė skelbia, kad susitarimai dėl Gazos pakraščio ir Jericho miesto perleidimo palestiniečių administravimui bus pasirašyti gegužės viduryje, tačiau dar neaišku ar tai pasiseks.

Įvykiai Palestinoje ne tik pakenkė turizmui, bet sumažino ir imigraciją iš Rusijos. Vis daugiau Rusijos žydų bando išvažiuoti į Ameriką ir kitus Vakarų kraštus, bijodami netvarkos Izraelyje. Daug buvusios Sovietų Sąjungos žydų yra profesionalai. Izraelio medicinos mokyklos kasmet išleidžia apie 260 gydytojų, o per pastaruosius kelerius metus iš Rusijos atvykdavo po 200 gydytojų kas mėnesį. Panaši padėtis su muzikais. Izraelis turi net šešis didesnius orkestrus, o dabar daug muzikantų pradėjo važiuoti iš Rusijos. Jiems dažnai tenka mokytis kito amato.

Gazos pakraštį arabų padėtis nepavydėtina. Prekyba sustojo, dirbusieji Izraelyje sėdi namie be darbo ir atlyginimo. Trūksta vandens, kanalizacijos įrengimai neveikia. Investavus kelis bil. dol. Gaza galėtų

Iš visur apie viską

tapti Europos turistų rojumi su švariu pajūrio paplūdimiu, švelniame klimato linguančiomis palmėmis. Dabar šiame 29 mylių ilgio ir 6 mylių pločio pakraštyje gyvena 800,000 žmonių, kurių pusė jaunesni kaip 14 metų. Vienas amerikietis korespondentas juokais pasakė, jog tarp jaunų arabų Amerikos beisbolo klubai turėtų ieškoti savo komandoms "pitcherių", nes vaikinai išsiaugino stiprias rankas, mėtydami akmenis į Izraelio kareivius.

TRUMPAI

* Šiauriniame Irake JAV karo lėktuvai padarė klaidą, numušė du JAV malūnsparnius. Pentagono komisija aiškina, kaip tas atsitiko.

* Rusija ir Belorusija pasirašė valiutos suvienodinimo sutartį. Rusijos rublis grįžo atgal, panaikinti nesenai įvesti muitai.

* Odesoje ukrainiečiai perėmė rusų laivyno bazę.

* NATO karo lėktuvai pakartotinai daužė Bosnijos serbų jėgas prie Gorazde miesto. JAV valdžios pareiškimas įspėjo serbus, kurie derybose vieną žada, o kitą daro. Šis Jungtinių Tautų paskelbtas "saugus miestas" pilnas pabėgėlių.

* Egipto saugumo departamento aukštas valdininkas, kovojęs prieš Islamo teroristus, buvo teroristų nušautas.

* Graikija ir Albanija atšaukė savo diplomatus iš viena kitos sostinių. Albanija kaltina graikus nušovus du pasienio sargybinius.

* Buvęs valstybės sekretorius Henry Kissinger ir buvęs Britanijos užsienio reikalų ministras lordas Carrington pripažino, kad jiems nepavyko Pietų Afrikoje įtikinti zulų genties po-

litinius vadus dalyvauti P. Afrikos rinkimuose.

* Senato daugumos vadovas sen. George Mitchell atsiėmė savo kandidatūrą į Aukščiausiojo Teismo teisėjo vietą. Jis noris padėti prezidentui Clintonui praversti Kongrese sveikatos draudimo įstatymą.

* Medicare fondo patikėtinių taryba paskelbė, kad už septynerių metų pasibaigs fondo pinigai, kuriais apmokamas pensininkų sveikatos draudimas.

* Alžiro ekonominė krizė privertė pasitraukti ministrą pirmininką. Naujas premjeras nuvertino piniginių vienetą dinarą net 28.6 nuoš.

* Buvęs Albanijos ministras pirmininkas Fatos Nano nuteistas kalėti 12 metų už pinigų pasisavinimą ir dokumentų padirbinėjimą.

* Belgijoje katalikų kun. Damien de Veuster gegužės 15 bus paskelbtas palaimintuoju. Jis pagarsėjo Havajuose kaip misijonierius, ilgai dirbo raupsuotųjų stovykloje Molokai saloje. Iš Havajų Belgijon atvyks keli orkestrai, daug chorų ir grupė šokėjų.

* Šiauriniuose Rusijos vandenyse keturios naftos bendrovės: Texaco, Exxon, Amoco ir norvegų Norsk Hydro pradės ieškoti naujų naftos šaltinių.

* Graikijos parlamentas atėmė iš buvusio karaliaus Konstantino graikų pilietybę ir konfiskavo jo likusius Graikijoje turtus.

* Britų teismas nuteisė 19 metų vaiką 15 savaičių kalėjimo, nes jis įgnybęs gatvėje moteriai policininkei į privačią kūno vietą. Kaltinamasis gynėsi nežinojęs, kad ji policijos tarnautoja, jis manęs, kad ji dirbanti užkandinėje.

DAINŲ ŠVENTĖ ŠIAULIUOSE 1938 METAIS

Viktoras Liaukus

Lietuvoje buvau 22 metus Finansų Ministerijos valdininku. Nuo 1937 m. gruodžio 1 d. gyvenome Šiauliuose: aš buvau Šiaulių apskrities mokesčių inspektorius, Tautinės Sąjungos narys ir jaunosios Lietuvos Šiaulių rajono vad.

Švenčiant 1938 metais Vasario 16 ir Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktį, Lietuvos Vyriausybė išleido 10 litų vertės sidabrinę monetą, su įrašu "Dvidešimt Metų Nepriklausomybės" ir be to Vyriausybė nutarė 1938 m. vasarą suruošti Jubiliejinę Dainų Šventę Šiauliuose.

Ministras Pirmininkas V. Mironas paskyrė mane šios Dainų Šventės rengimo vyriausiu vadovu. Dainų Šventės rengimo išlaidoms apmokėti, buvo atidaryta Lietuvos Banke Šiauliuose sąskaita. Dainų Šventei buvo parinktas didelis žemės sklypas, kuriame anksčiau buvo ruošiamos žemės ūkio parodos. Iš Kauno atvyko du inžinieriai, prie kurių prisijungė ir Šiaulių miesto inžinieriai ir vietos įstaigų viršininkai. Tuoju metu padarytas Dainų Šventės pastatų planas, su-

kinių ir autobusų bilietai. Gauti iš miestų, miestelių ir kaimų pranešimai rodė, kad į šią Dainų Šventę atvyks daug tūkstančių žmonių, kurių didesnę pusę buvo lietuviškų organizacijų nariai: šauliai, jaunalietai, pavarininkai, jaunieji ūkininkai, mokyklų ir gimnazijų mokiniai ir universiteto studentai. Tai buvo gražus ir darbštus Lietuvos jaunimas, kuris per 20 metų dirbo mūsų krašto gerovei su ryžto daina:

**Mes išėjome į darbą didi,
Mums dienų yra permažai—
Mūsų Žemė žaliuoja ir žydi,
Žydi sodai, laukai ir daržai"**

Iš Amerikos į Dainų Šventę atvyko muziko Steponavičiaus choras "Pirmyn" su dviem šimtais dainininkų ir su jais dar keli šimtai Amerikos lietuvių.

Šiaulių miesto žmonės džiaugėsi ir didžiavosi, kad Dainų Šventė ruošiamą jį mieste ir visi norėjo atvykstančius gražiai priimti ir pavaišinti. Į šią svečių priėmimo darbą įsijungė Šiaulių miesto ir apylinkės lietuviškos prekybos ir pramonės įmonės: akcinė bendrovė "Maistas", "Pienocentras",

V. Liaukus. Medžio skulptūra "Geležinis Vilkas"

pirktos reikalingos statybos medžiagos ir pasamdyti darbininkai: kalmelio šlaite buvo įrengti publikai suolai, o apačioje dirigentams bokštas ir didelis daugiaaukštis scenos pastatas. Vyriausybės nariams ir kviestiems garbės svečiams buvo pastatyta atskira pastogė, pro kurią aš turėjau praveisti dainininkų parodą.

Vykstantiems į Dainų Šventę buvo atpiginti trau-

"Lietūkis", akcinė bendrovė "Lietuvos Cukrus", akcinė bendrovė "Lietuvos Plyta", "Birutės" ir "Rūtos" saldainių fabrikai, kepykla "Bangas", inžinieriaus Janavičiaus plytų fabrikas, alaus bravoras "Gubernija", Petro Šuto prekybos įmonės, Piliečių Klubas ir dar kitos lietuviškos įmonės ir atskiri žmonės. Divizijos generolas Rėklaitis pažadėjo duoti kariuomenės pagalbą.

LAUKIAME ŽINIOS IŠ KUPIŠKĖNŲ

Širdingai sveikiname visus – seseris ir brolius – lietuvius, gyvenančius toli nuo Tėvynės, linkėdami Tamsoms kuo geriausios kloties bei sveikatos ir turėdami vilties, kad su daugeliu iš Tamstų šią vasarą susijungsimė dainoj visų mūsų sostinėje Vilniuje per Pasaulio lietuvių dainų šventę.

Ypatingi mūsų sveikinimai ir pasiilgimas iš Kupiškio krašto kilusiems lietuviams ir jų ainiams! Į Tamstas, užsieniuose gyvenantys kupiškėnai, ir kreipiamės, primindami Lietuvos metrikos 1529 metų sausio 21 d. dokumentą. Jame pirmą kartą istorijos šaltiniuose užfiksuotas vardas Kupiškio, kuris anuomet turėjo mokėti prievolę karaliui Žygimantui Senajam.

Taigi istorija mums dovanuoja galimybę paminėti miesto 465-ąsias metines.

V. Liaukus. Medžio skulptūra "Saulėtekis".

Ir taip, Dainų Šventės išvakarėse, kitoj dalyje aikštės, atsirado palapinių miestas su 20 karo lauko virtuvėmis, kurias aptarnavo mūsų kareiviai ir daug miesto moterų ir vyrų. Visi atvykusieji į Dainų Šventę gavo velniui pusryčius ir pietus.

Dabar "Muzikos Žinių" žurnale yra paminėta Pirmoji Dainų šventė, kuri įvyko 1924 metais Kaune, poeto Adomo Mickevičiaus slėnyje. Reikėtų, kad kuris iš mūsų muzikų parašys ir apie 1938 metų Jubiliejinę Dainų Šventę, choras, dirigentus ir dainuotas dainas.

Svarbiausiąjį renginį – Miesto šventę planuoja Kupiškio liepos 15, 16 ir 17 dienomis, t.y. kitą savaitgalį po Pasaulio lietuvių dainų šventės Vilniuje.

Liepos pradžioje Kupiškio Etnografijos muziejuje bus atidaryta miesto 465-osioms metinėms skirta paroda. Jeigu Tamstos pageidautumėte o mums to labai norėtumėte! – būtų galima parengti parodas ir iš Tamstų sukurtų ar sukauptų meno kolekcijų, rinkinių, dokumentų ar jų kopijų. Parodoms patalpų Kupiškyje tikrai nestokojame. Apie tokius ketinimus labai prašytume mums, šventės rengimo komisijai, pranešti iš anksto (rašyti komisijos pirmininkui adresu: Jonui Blaževičiui Vytauto 2 Kupiškis 4880 Lietuva).

Tikimės, kad Pasaulio lietuvių dainų šventėn, o paskui ir į Kupiškį atvyks ir mūsų mieli bičiuliai ir geradarijai, su kuriais Atgimimo ar jau atkuriamos Lietuvoje Nepriklausomybės metais užsimezgė konkretūs miesto kultūros įstaigų ryšiai. Turime vilties pasimatyti su p. D. Dulaičiu, su rašytojais P.N. Jankute-Užubaliene ir J. Kaributu, su p. V. Vičiniu iš JAV, už kurių dovanotas miesto bibliotekai knygas dėkingi ir jomis mielai besinaudojantys skaitytojai, su šviesios atminties prof. P. Matulionio kūringaisiais anūkais p.p. J.J. Janavičiais iš Australijos, su prof. P.J. Baliu, p.p. V. ir B. Tubeliais, p. V. Plūku ir kitais,

kurių nuoširdią paramą patyrė miesto muziejai. Jei Tamstos mums iš anksto parašytumėte apie savo ketinimus ir pageidavimus, nesunkiai pakoreguotume Miesto šventės renginių planą. Norėtume žinoti ir Tamstų buitinio pobūdžio pageidavimus – ar bus reikalinga nakvynė mieste ir pan.

Liepos 15-ąją, penktadienį 17 val. jau vakare numatomas iš toliau atvykusių svečių susitikimas su vietos kupiškėnais kultūros namuose. Liepos 16 d. programoje: rytą-ekskursija svečiams. Po pietų Kupiškio bažnyčioje melsimės Šv. Mišiose už mirusius ir gyvuosius kupiškėnus. Po pamaldų-kuklaus paminklo garsiajam architektui Laurynui Stuokai-Gucevičiui atidengimas, o po to-prie Piliakalnio vyks teatralizuota Miesto šventė. Sekmadienį iš toliau atvykusiems svečiams suteiktume galimybę aplankyti savo gimtąsias vietas...

Miesto šventės rengimo komisijos ir savo, kaip jos narių vardu, darsyk maloniai kviečiame Tamstas aplankyti jo iškilmių dienas Kupiškį, savo artimųjų gimtinę, kur pasak 19 amž. poetės Uršulės Tamošiūnaitės "ti rami vietala ir visas gražus jaunimėlio suvėjimas, širdalas ramumas".

Pagarbiai—

Kupiškio miesto šventės
renginio komisijos pirmininkas
Jonas Blaževičius
Komisijos narys
Rapolas Lukoševičius

EUROPOS SĄJUNGOS JAUNIMO SIMFONINIS ORKESTRAS LIETUVOJE

Vilniuje koncertavo Europos sąjungos jaunimo simfoninis orkestras, dirigavo vienas garsiausių planetos muzikų pianistas Vladimir Ashkenazi, solo klarnetu grojo maestro sūnus Dmitrij Ashkenazi. Restauruotoje filharmonijoje puikiai skambėjo Lietuvos ir Europos Sąjungos himnai, Jan'o Sibelius siuita "Karelia", V.A. Mozart'o Koncertas klarnetui ir orkestrui bei Sergejaus Rachmaninovo Simfoniniai šokiai. Europos Sąjungos jaunimo orkestras įkurtas 1976 metais Tarptautinio jaunimo fondo Didžiojoje Britanijoje iniciatyva. 130 orkestro muzikantų kasmet atrenkami iš 4000 kandidatų nuo 14 iki 23 metų iš visų 12 Europos bendrijos šalių. Kiekvienais metais orkestras surengia koncertinį turnė. Šiame orkestru kon-

certavo Maastrichte, Maskvoje, Sankt-Peterburge, Taline, Rygoje ir Vilniuje.

Pirmą kartą orkestre groja Lietuvos atstovė – altistė Ula Žebriūnaitė – kino režisieriaus Arūno Žebriūno ir dainininkės Giedrės Kaukaitės dukra, Muzikos akademijos studentė. Neseniai ji įstojo ir į pasaulio jaunimo simfoninį orkestrą "Jauresses Musicales".

Maestro Vladimir Ashkenazi Vilniuje koncertavo prieš porą metų. Tuomet Operos teatre jis skambino fortepijonu Beethoven'o ir Chopin'o sonatas ir noktiurnus. Koncertas buvo labdaringas. Lėšos buvo skirtos talentingiems Lietuvos vaikams muzikams remti. Bilietas kainavo tuomet nerėgėtai brangiai – 1000 rublių arba 10 USD.

AGEP

Iš Vokietijos LB gyvenimo

VASARIO 16 GIMNAZIOJE

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

VALDŽIOS ATSTOVAI
VASARIO 16
GIMNAZIOJE

Lietuvai tapus nepriklausoma, pasikeitė gimnazijos statusas. Mūsų gimnazija nebėra pabėgėlių, negalinčių grįžti į tėvynę, mokslo įstaiga. Todėl Europos parlamentas nutraukė kasmetinę 140 tūkst. paramą. Tačiau tiek lietuviams, tiek vokiečių pareigūnams aiškėja, jog ši gimnazija ir toliau yra labai reikalinga. Dabar jau ne vien išeivijos lietuviams – šiuo metu tai yra labai konkreti parama Lietuvai, kurios jaunimas nori pasirodyti studijoms Vakarų universitetuose.

Aptarti esamos gimnazijos padėties ir jos ateities gruodžio 6 d. atvyko iš Bonnos Federacinės Vokietijos vidaus reikalų ministerijos pareigūnai: pabėgėlių skyriaus vadovas dr. Horst Lewandowski, jo referentas Schulze ir skyriaus reikalų vedėja Anita Michael. Juos pasitiko gimnazijos kuratoriaus pirmininkas V.J. Damijonaitis, išdininkas J. K. Valiūnas, Vokietijos LB pirmininkas A. Lipšys ir, žinoma, gimnazijos direktorius A. Šmitas. Susitikime dalyvavo ir Vokietijos ka-

torius dėkojo jiems už iki šiol teikiamą globą, o ypač už gausią pagalbą po pilies gaisro, kai ir baraką teko statyti, ir berniukų bendrabutį, ir pilies atstatymui reikėjo milijonų. O kiek lovų, spintų ir kitokių baldų bei įrengimų su šių žmonių užtarimu įsigyta! Ypač dėkojo p. dr. Lewandowskiui ir p. Michael, kurie šiuo apsilankymu kartu ir atsisveikino su savo globotiniais, nes sausio mėn. išeina į pensiją. Mokiniai pagerbė svečius, apjuosdami juos tautinėmis juostomis ir apdovanodami Lietuvos albumais.

PRELATUI
ANTANUI BUNGAI 75

Vokietijos lietuvių katalikų sielovados vadovas kun. Antanas Bunga šių metų sausio 5 atšventė savo 75 metų jubiliejų. Gimęs Šipyluose, Šiaulių apskrityje, į Vokietiją atvyko karui baigiantis. Teologijos studijas baigė Bamberge, kunigu įšventintas 1952 metais. Penkerius metus buvo Memmingeno ir apylinkės lietuvių kapelionu, vėliau dirbo klebonu vokiečių parapijoje, nuo 1967 iki 1984 metų – Bar Woerishofene. Aptarnaudamas vokiečių parapijų tikinčiuosius, kun. Bunga niekada

gos namai nuolat buvo lietuviškos veiklos centras, kur vykdavo kunigų konferencijos, rekolekcijos, jaunimo seminarai ir visos Vokietijos ateitininkų suvažiavimai. Kun. Bunga "pensiškai" atsikėlė į Memmingeną, čia jis eina dvasios vado pareigas vienuolėms ir jų prižiūrimai dide-

ypatingus ryšius prel. Bunga palaiko su Andechso vienuolynu, iš kurio, esą, dvidešimt vienuolių patapę šventaisiais. Savo dažnose vaišėse svečius vaišina tik to vienuolyno gaminamu alumi ir nuolat pabrėžia jo teigiamą veikmę žmogaus organizmui. O tos garsios prelato vaišės! Jos ilgam

pilies foje. Iš čia procesija su žvakutėmis suėjo į salę. Giesmėms pritarė mokinių orkestrėlis, pianinu, gitara ir būgnais. Mišias atnašavo gimnazijos dabartinis kun. Edis Putrimas ir neseniai iš Lietuvos atvykęs būsimas kapelionas Gediminas Tamosiūnas. Prieš išeikdamas popiežiaus medalį, kun. Pu-

Vasario 16 gimnazijos mokytojai.

lei senelių prieglaudai. Čia begyvendamas jis tapo paskirtas legatu lietuvių katalikų sielovadai Vokietijoje, t.y. vyriausiu Vokietijos lietuvių kunigu. Kaip vyriausiam kunigui teko pasirūpinti ganytojų netekusioms lietuvių parapijoms: čia pat Memmingene, paskui Munchene, o dar vėliau teko važinėti net į tolimąją šiaurę pas habmurgiškius, kol šie po dekaną V. Šarkos mirties

palieka atmintį ir ponams, o ką besakyti apie praalkusius studentus. Kiekvieną svečią jis mielai priima ir vaišina, bet ypatingai mažus vaikus. Dažnai atsiveža prelatas mažiesiems krepšelius saldinių ir šokolado, ir kai šie svečiuojasi pas jį Memmingene, tai susikraus to net į lovą ir jaučiasi geriau negu namie. Iš tiesų neapsakomas energingumas, kurio galėtų bet kuris penkiasdešimtmetis jam pavydėti, ypatingas lietuviškas vaišingumas, jo sodrus humoras yra ne tik šiaip malonūs dalykai, bet tai tokios savybės, kurios lietuviams daug naudos atnešė, ir visi moka tai vertinti. Tikimės, kad Dievas ilgai dar jį mums išlaikys tokį energingą, vaišingą ir sveiką.

DIREKTORIAUS

A. ŠMITO

APDOVANOJIMAS

Šių metų sausio 30 Vasario 16-osios gimnazijoje buvo šventė. Šv. Mišių metu gimnazijos direktoriui Andriui Šmitui buvo įteiktas popiežiaus Jono Pauliaus II medalis "Pro ecclesia et Pontifice" ("Už Bažnyčią ir Popiežių"). Toks apdovanojimas skiriamas tik rekomenduojant vyskupui ir turi tikslą pagerbti žmogų, kuris pasižymi katalikybe, t.y. išgyvena ir jungia katalikiškus principus savo pareigose ir gyvenime – malda ir darbas jungiasi kartu.

Šv. Mišiose dalyvavo ne tik visa gimnazija, bet atvyko daug lietuvių ir iš apylinkių. Pilies kpolycioje nebūtų užtekę vietos, todėl altorius jau iš vakaro buvo paruoštas pilies salėje. Kadangi buvo "grabnyčių" diena, tai pamaldos prasidėjo

trimas kalbėjo, kad tai yra garbingas apdovanojimas, įvertinantis ne tik direktoriaus Andriaus Šmito pasiaukojančią veiklą, bet taip pat ir Vasario 16-osios gimnazijos nuveiktą darbą išeivijai. Parapijos komiteto mokinių atstovai įteikė direktoriui gėlių. Gėlių jie įteikė ir naujam kapelionui, pasveikindami jį atvykus į naują darbo vietą.

Tą sekmadienį gimnazijoje ir pietūs buvo šventiški. Pasakyta sveikinimo kalbą, mokinių liaudies dainų būrelis sudainavo dvi liaudies dainas. Ir valgis nekasdieniškas – mokiniai galėjo pasmalizuoti Švarcvaldo tortu.

Į popietinę kavutę susirinko Romuvos apylinkės nariai pasveikinti direktoriaus apdovanojimo proga. Šventei vadovavo kun. E. Putrimas ir ją pradėjo pasveikindamas šventės kaltininką Andrių Šmitą. Eugenija Lucienė sveikino direktorių LB Romuvos apylinkės, Moterų klubo vardu ir mokinių tėvų komiteto vardu. Kalbėjo ir VLB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys. Jis pasidžiaugė šiuo apdovanojimu, kadangi tai yra svarbus direktoriaus ir gimnazijos darbo įvertinimas, ypač šiuo metu, kada pasigirsta kalbų, jog gimnazija nebereikalinga. O iš tiesų – tai 40-mečio jubilėjaus proga pareikštas pripažinimas gimnazijai ir jos vadovui. Pirmininkas išreiškė įsitikinimą, kad gimnazijos darbas dabar ypač svarbus, kad jis reikalingas dabar ne vien išeivijai, bet ir beatsikuriančiai Lietuvai ir kad Vokietijos lietuviai galės čia, Huttenfelde, atšvęsti net 100-metinį gimnazijos jubiliejų.

(Nukelta į 10 psl.)

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime.

talikų vyskupų konferencijos biudžeto referentas Wiemar.

Po ilgų diskusijų prieita vieningos išvados – gimnaziją reikalinga išlaikyti toliau. Tam reikalui reikės naujai suformuluoti teisinį pagrindą. Pasiūlyta įtraukti į tarpvalstybinę sutartį, kad Lietuva pasižada išlaikyti vokišką gimnaziją, o Vokietija – lietuvišką. Apie šį projektą Lietuvos ambasadorius Vokietijoje prof. Zenonas Namavičius informavo premjerą Adolfą Šleževičių, kuris pažadėjo imtis iniciatyvos.

Vakare gimnazijos mokiniai svečiams pašoko ir pagrojo. Gimnazijos direk-

nepamiršo lietuvių. Greičiau galima būtų pasakyti, kad iš jo darbo tarp vokiečių lietuviams buvo nemaža naudos. Jo parapijiečiai neklausė, kas ir kur yra Lietuva. Klebonas nuolat jiems teikdavo aktualiausių žinių, išmokė ne tik giedoti lietuviškai, bet ir vieną kitą lietuvišką dainą užtraukti. Didelės reikšmės turėjo ir kaimynystė su dideliu lietuvių draugu Augsburgio vyskupu Josef Stimpfle bei lietuvių vyskupais dr. Pranu Braziu ir vėliau dr. Antanu Deksnium. Bendromis jėgomis jie daug nuveikė lietuvių ir Lietuvos tikinčiųjų naudai.

Ir klebonaujant, ir į "pensiją išėjus", kun. Bun-

apsirūpino nauju lietuvių kunigu.

Daug metų kun. Bunga rūpinasi ir "Krivulės" leidimu. Nauji darbai ir uždaviniai iškilo prelatui, papūtus laisvės vėjams pavergtoje Tėvynėje ir jai atgavus nepriklausomybę. Bet gal ir energijos padvigubėjo. Jis nuolat pina ryšius tarp Lietuvos ir Vakarų Europos bažnyčių: važinėja pats į Lietuvą, lydi vokiečių vyskopus į ją, su visokiais tarnybiniais reikalais vyksta į Romą, į Belgiją, į Austriją, priiminėja svečius iš Lietuvos ir kitur, lankosi pas Vokietijos vyskopus, rūpinasi studijų vietomis teologijos studentams lietuviams.

TRUMPAI, DRŪTAI

Vladas Vijeikis

Amerikietiškoje tradicijoje pirmoji balandžio diena vadinama "fools day", kas grubiai išvertus būtų "durinių diena". Tokią dieną atšvęsti nutarė Lietuvos Seimas. Nors ten beveik kiekvieną dieną kvailysčių nestokoja, bet nutarta, nutarta. Tad buvo pakviestas žymus humoristas J. Varnas. Stalinistinėmis laikais pasižymėjęs karikatūristas. Jis turėjo palinksminti Seimą pirmo balandžio proga. Tai lyg ateitum į valgyklą su savo sriuba. Ten kasdien vyksta linksmi dalykai. Žinoma, jie linksmi Seimo nariams, bet labai liūdni Lietuvos žmoneliams. Na, negraukite sau nagų. Tokius išsirkinkite.

Tenka susitikti su nesenais iš Lietuvos atkeliavusiais. Kai kurie jau keli metai Amerikoje gyvena. Tenka pasikalbėti. Vienas sako:

– Visi galvoja, kad Landsbergis paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Bet tai pasaka. Kas Lietuvai vėliavą gražino? Brazauskas.

Šioje vietoje aš įtūžau ir visai nedžentelmeniškai ėmiau kalbėti, o gal, tiesą sakant, rėkti.

– Paklausk tu. Mano draugas buvo ištremtas už Lietuvos vėliavą į Sibirą. Tiesa po keliolikos metų grįžo. Bet greit mirė, nes buvo nukankintas iki paskutinių. Už ką? Už Lietuvos

vėliavą. Tu man sakai, kad Brazauskas gražino Lietuvos vėliavą. Kaip gražu. O kas išsiuntė mano draugą į Sibirą už tą pačią vėliavą? Komunistų partija. O kas buvo komunistų partijos vadas? Ir jeigu tau komunistai tokie geri, tai ko tu čia sėdi?

Gerokai supykau Bet mano pašnekovas buvo šalto kraujo. Taip jie išauklėti. Atsisveikino ir išėjo. Kaip gerai. O galėjo kilti pilietinis karas.

Nesenai Chicagoje lankėsi grupė žurnalistų iš Lietuvos. Vienas jų paklaustas apie padėtį Lietuvoje pareiškė, kad Lietuvoje visi valdininkai be išimties vagys.

O kaip jums patinka Amerikos lietuviai?

– "Jie nesiskiria nuo žmonių Lietuvoje."

Palauk, palauk, miklus žurnaliste. Tik apsukęs porą blokų Chicagoje jau sprendi apie Amerikos lietuvius. Tiesa, mes išeiviai pasiginčijame, bet labai santūriai. Bet vogti taip, kaip Lietuvoje tikrai nevagiam.

Teko girdėti, kad prancūzai sisirūpino savo kalbos švarinimu. Rengiamas įstatymas, kuriuo žurnalistai, naudoja svetimus žodžius, gali būti nubausti net kalėjimu. Gerai, kad Lietuvoje niekas negalvoja apie tokį įstatymą. Laikraščiai netektų žurnalistų.

APIE DIDŽIAUSIĄ NIEKŠYBĘ...

Dirvos Nr. 13/94 skaičiau – Ryškėja ilgai slėptos niekšybės. Tai skelbimas, persantis pirkti, skaityti "Lietuvos kovų ir kančių istoriją", pirmąjį tomą. Skaitau ir stebiuos jos turiniu. Randu redaktorių sumestus, jų pačių sunumeruotus nuo 1 iki 165 numerio, įvairių komunistinių institucijų įsakymus, nutarimus, pažymas,

instrukcijas... ir nieko daugiau!

Man besistebint šiąja kančių istorija, Jonas Dainauskas pagarsino Drauge Nr. 66 šios istorijos recenziją, kurioje iškėlė daugelį abejonių, klausimų redaktoriams. Mane apstulbino Gedimino Rudžio, vyr. redaktoriaus, atsiliepimas į J. Dainausko abejones. Esą

M. Grunskis rengia studiją. "Jis bandys rasti atsakymą į daugelį vis dar neaiškių klausimų". Ar vyr. redaktorius nežino, sakysim, ar visi sudėti dokumentai yra autentiški?

Gaunasi išpūdis, ar šios istorijos išleidimas lietuvių kalba, plus pasinešimas tą patį išleisti ir rusų kalba, ar tik nebus didžiausia niekšybė?

Mečys Valiukėnas

O GAL TARPUSAVIO AMNESTIJA?

Juozas Žygas viename savo rašinių išreiškė, kad lietuvių tautos žymūnas dr. Kazys Grinius buvo "socialdemokratinis pažiūrų". Šioji Žygo pastaba, lyg nukritęs kopūstlapis ant zuikio uodegos, baisiai išgąsdino mano kraštiečių Kazį Janutą, sukeldama jam, lyg anam pasakos zuikeliui, išpūdį, kad jau "dangus griuva...", atseit: "Juozas Žygas istorinę tiesą apvertė "aukštyn kojom".

Skaitant tąją Žygo pastabą, nesusidaro išpūdis, kad dr. Grinius būtų buvęs Lietuvoje iki 1926 metų veikusių Socialdemokratų partijos narys, o vien tik kad jis buvo, socialdemokratinis pažiūrų asmuo.

Atsipeikėdamas iš išgąščio, gerb. Januta turėtų toje pačioje (jo minėtoje bostoniškoje enciklopedijoje pasiskaityti "Socialinės demokratijos", "Socialinės politikos" ir "Socialinės valstybės" apibūdinimus. Ir tada, išgąsčiui atslūgus, p. Januta tvirtai įsitikins, kad dr. Kazys Grinius tikrai buvo "socialdemokratinis pažiūrų".

Toliau, kaip nuolatinis Juozo Žygo rašinių skaitytojas, norėčiau gerb. Žygą paklausti, ar nevertėtų ir jam pasekti dr. Kazio Griniaus devizą: "Vienas kitam paskelbkim amnestiją"? Ir prie to dar įsisąmoninti, kad istorija yra rašoma remiantis ne jausmų emocijomis, o tikrovės faktais. Todėl PLB

(o tuomi ir Br. Nainio) užsimojimas surinkti faktus, nešiimant emociškai, pavyzdžiui, smerkti, kad komunistams tarnavęs "stribas" buvo blogesnis už naciams pasišovusį tarnauti "balta-raištį"...

Ateities istorikas tikrovės faktų akivaizdoje nuspręs, kad tiek rusiškieji komunistai, tiek ir vokiškieji naciai abeji buvo Lietuvos okupantai; kad vieni ir antri nusikalto žmoniškumui. Istorikas, padėjęs ant istorijos svarstyklių lėkščių – vienon žvyrdubėsna suguldytuosius, o kiton Sibirą ištremtuosius – atras kur svarstyklė nukrypo.

A. Bliudakis

NE TAS MIKELIS...

DIRVOS Nr. 13, 8 pusl. "Iš visur apie viską" rinkinyje, rašant apie JAV senatorių George J. Mitchell padaryta klaida. Sen. G.J. Mitchell, iš Maine valstijos, yra demokratas ir JAV Senato daugumos vadas. JAV Atstovų rūmuose (103 Congress) yra atstovas Robert

H. Michel – respublikonas iš 18 distr. Illinois valstijoje. Ats. R.H. Michel yra mažumos vadas Atstovų rūmuose.

Panašiai skambančios pavardės suklaidino autorių. Tarp kitko, šiuo metu JAV Senate ir Atstovų rūmuose daugumą turi demokratai.

Ger.J.

MIELI VILKAVIŠKIEČIAI – VILKAVIŠKIO GIMNAZIJOS AUKLĖTINIAI!

Praėjusiais metais paminėjome Gimnazijos 75-metį. Ta proga į Vilkaviškį siskyrė dalis buvusių Gimnazijos auklėtinių. Į rankas atvykusieji gavo kukliai parengtą gimnazijos istorijos ir prisiminimų knygelę. Tačiau tai tik pradžia to darbo, kurį reikia nuveikti, norint atskleisti Gimnazijos istoriją. Istorija be jos auklėtinių darbų ir likimų yra negyva, nes, vien archyvinė medžiaga besiremiant, sunku atkurti tikrąją Gimnazijos dvasią. Tam reikia autentiškų liudininkų prisiminimų.

Norėdami išleisti solidesnį veikalą šia tema (o to Gimnazija tikrai nusipelnė)

mes prašome Jūsų parašyti savo atsiminimus apie 1918-1948 m. Gimnaziją: pedagogus, draugus, mokslą, užklasinę veiklą, Jūsų tolimesnį likimą. Šio reikalingo darbo reikia imtis, nežiūrint politinių ir ekonominių sunkumų, turint kultūringos Lietuvos ateities viziją. Atsiminimų laukiame adresu: Asta Velioniškienė, Sodų 1. Vilkaviškis, Lietuva

Organizacinis komitetas:

Vytautas Tarasonis
Arūnas Serneckas
Asta Velioniškienė
Vytautas Maurutis
Joana Blauzdžiūnas
Valentinas Piečiukaitis
Artūras Blauzdžiūnas

1994.III.26 Lietuvių Fondo narių suvažiavime prie registracijos stalo, iš k.: Ramona Steponavičiūtė, dr. Aras Žlioba, Lina Žliobienė, Vytenis Kirvelaitis ir Alė Steponavičienė.

DAINAVOS JAUNIMO STOVYKLOS LOTERIJOS LAIMĖTOJAI

1. Kelionė į Lietuvą, ten ir atgal, laimėjo Julius Ringus, Palos, ILL. # 35166.
American Travel Service ir SAS oro linijos dovana.
2. Paveikslą – laimėjo R. Lieponienė, Guildford, Conn. # 60858.
Dail. Rimo Laniausko dovana.
3. \$250.00 laimėjo Taiyda Rudaitytė, Berwyn, ILL. # 65347.
Stanson Wrecking Co. Belleville, Mich. dovana.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

(Atkelta iš 8 psl.)

Kapelionų pasikeitimo proga A. Lipšys pažymėjo, jog kun. Putrimas buvo toks kunigas, kuris savo pavyzdžiu parodė, jog būti krikščioniu nėra kančia, kad tai yra džiaugsmingas dalykas.

Po visų sveikinimų kalbėjo ir Andrius Šmitas. Savo kalboje jis prisiminė visus, kurie pasiaukojamai dirbo šios gimnazijos labui. Minėjo pavardes tų, kurie

lodijas, kurioms kartais įsijautę pritarė kai kurie svečiai. Apie šią šventę ir apdovanojimą rašė vietos vokiečių spauda.

SUSIRIKIMAS SU RUSŲ RAŠYTOJU

Kaip ir daugelyje vokiečių mokyklų, taip ir Vasario 16-osios gimnazijoje dėstoma rusų kalba. Ji iširikiuoja tarp prancūzų, lotynų ir anglų kalbų. Lietuvių ir vokiečių

Leonidas Borodinas. Tai visai naujos pakraipos Sibiro rašytojas, savo kūryboje netikėčiausiu būdu sujungiantis realybę su fantazija, nepaprastai meniškai ir su didele meile vaizduojantis gimtąjį Baikalą ir jo apylinkes, o svarbiausia, tai šviesus rašytojas, reiškiantis krikščionišką pasaulėžiūrą savo kūryboje. Talentingai išsakyta krikščioniška mintis yra nepaprasta vertybė visiems – ne vien rusų tautai, todėl jo kūriniai jau iš-

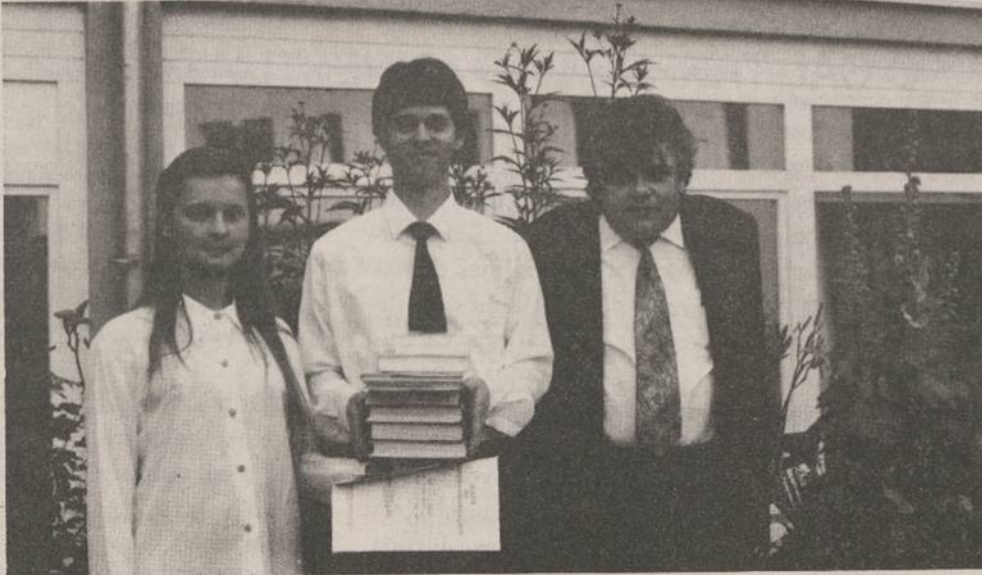
nesupyko, o vis giliau leidosi į diskusijas. Prisipažino, kad jam ypač įdomu būti tarp lietuvių mokinių, nes pats esąs nesantuokinis šiauliečio karininko Šemetos sūnus, kuris bėgo iš Lietuvos po nesėkmingo pasikėsimo į Lietuvos užsienio reikalų ministrą E. Galvanauską. Gimnazijos mokiniams jis atvežė dovanų savo poezijos knygutes. Jis pažymėjo, kad jo gimtinėje, prie Baikalo, jo knygos guli lentynose neperamos, mažai kas jomis domisi, o štai čia jas skaito, o svarbiausia supranta. Todėl vienoje savo knygoje jis taip užrašė: "Nėra rašytojui didesnės laimės, kaip susitikimas su supratimu paties svarbiausio jo knygoje. Toks susitikimas man įvyko toli nuo Rusijos. Įvyko ir liks atminty visą gyvenimą."

Svarbu dar šiame susitikime, jog mokiniai turėjo progos kalbėti su rusu iš Rusijos – ne sovietu, ne komunistu, ne imperialistu. Jie pajuto šio žmogaus rūpestį dėl savo tautos žmonių likimo, jų sielos sveikatos.

Vėjo jėgainės Lietuvos pajūryje

Būtingėje ketinama statyti 1300 k W galingumo keturias vėjo jėgaines ir saulės baterijas. Šių energijos šaltinių galingumo pakaktų Palangos nutekamųjų vandenų valymo įrengimams. Pučiant stipriems pajūrio vėjams, energijos perteklių būtų galima panaudoti ir bendrame miesto tinkle. Šių jėgainių ir saulės baterijų statyba kainuotų apie 4 mln. USD. Apie du trečdalius šios sumos žada skirti Vokietijos vyriausybė. Pasak vokiečių firmos, projektuojančios ir statančios šiuos įrenginius, atstovo, šio projekto įgyvendinimas priklausys nuo likusios investicijų dalies ir Lietuvos valdžios paramos. Jei tai paviktų suderinti, firma jau kitais metais atvežtų ir sumontuotų Būtingėje pirmuosius generatorius.

AGED

1993 metų abiturientai su direktorium.

dirbo ne už algą, o grynai iš pasiaukojimo lietuviybės išlaikymui. Kiti gi, dirbę už menką algelę, ne vien pamokas vedė, bet taip pat daug laiko ir jėgų skyrė užklasiniam darbui, mokinių laisvalaikio užėmimui. Jis pasidžiaugė gimnazijos veiklos įvertinimu ir kukliai nutylėjo, kiek pats darbo yra įdėjęs jos labui.

Šią šventišką popietę pavairino Vytautas Lemkė ir Almis Udrys. Jiedu pianinu ir smuiku nepavargdami grojo lietuviškas dainų me-

kalbos užima pirmą vietą. Mokiniai iš Lietuvos stengiasi kuo greičiau pramokti anglų kalbos; čia jos mokoma labai intensyviai. O Lietuvoje neblogai išmokta rusų kalba pasinaudoja laikydami brandos egzaminus ir tokiu būdu pagerina pažymių vidurkį.

Šia kalba pateikiama mokiniams ne tik rusų literatūros klasika, bet ir naujieji rašytojai. Po Solženyčio, Pasternako ir kitų žymių rašytojų atėjo eilė dar naujesniems. Vienas iš jų –

versti į vokiečių, anglų, prancūzų, italų kalbas, įvertinti įvairiomis premijomis Vakarų Europoje.

Vasario 16-osios gimnazijos vyresniųjų klasių rusų kalbos mokytoja Ella Frey pakvietė Borodiną apsilankyti pas mus, ir rašytojas sutiko. Gruodžio 7 vakare, lydimas "Possevo" redaktoriaus ir jo žmonos, atvyko į susitikimą. Gimnazijos mokiniai šurmavo rašytoją klausimais. Kartais tai buvo net truputį panašu į tardymą, tačiau rašytojas

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES

available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

"CENTRO KUBAS"

Tikrų lietuvių nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus siūlo:

- 1) įsigyti butus (apartamentus);
- 2) pastatyti namą ar butą Vilniuje;
- 3) nupirkti Nacionalinėje Vertybinių popierių biržoje Lietuvos komercinių bankų akcijas, teikiančias iki 70% metinių dividendų.

Sutvarkysime visus juridinius pirkimo-pardavimo dokumentus.

Asmeniškai atsakysime į visus klausimus, atsiųsime grafines ar foto medžiagą.

"Centro kubas" Pylimo gatvė Nr. 12 2001 Vilnius
Lithuania tel. (370-2) 22-70-90, 22-78-41, fax 61-46-24

RITA STAŠKUTĖ

Kelionių specialistė

Europa, Karibų salos, Meksika, Pietų Amerika, Vid. Rytai

TEL: (216) 831 - 5530 FAX (216) 831-5028

1994 METŲ KELIŲS Į LIETUVĄ

geriausios kainos – patogiausi lėktuvai
1-800-366-9980

FINNAIR: via Helsinkis į Vilnių

(antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais)

arba kitomis jums tinkamoms oro linijomis:

SAS-via Copenhagen, LH-via Frankfurt,

LOT Polish-via Varšuva, AUSTRIAN AIR-via Viena

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. • Suite 103 (Ohio Savings Building) BEACHWOOD, OH 44122

SPECIALI KAINA Į VILNIŲ

Nuo

GEGUŽĖS 01-15 d. CHICAGA, DETROITAS IR CLEVELANDAS į abi puses

\$800.00 plius mokesčiai

NEW YORK į abi puses \$625.00 plius mokesčiai

Bilietai galioja iki 6 mėn. išskrendant nuo gegužės 1 – 15 d.

Dėl informacijos kreiptis į: BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newton, MA 02164

Tel: 617-965-8080

Fax: 617-332-7781

CLEVELANDE ir apylinkėse

KUN. J. ANGELAIČIO SUKAKTYS

Pensininkas kun. Juozapas Angelaitis ilgus metus apaštalavo Clevelando lietuvių tarpe. Pradėjo kaip vikaras Šv. Jurgio parapijoje, o vėliau buvo Dievo Moties parapijos klebonas. Ši rudenį jis švęs 90-ji gimtadienį ir 60 m. nuo išventinimo į kunigus Clevelando Diecezijoje. Tos sukaktys bus švenčiamos Clevelando Šv. Jurgio parapijoje. Data bus pranešta vėliau. Ger.J.

MOTINOS DIENA

Sekmadienį, gegužės 8 d., mes pagerbsime mūsų motinas švęsdami Motinos Dieną. Clevelando Šv. Jur-

gio parapijoje bus aukojamos specialios Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Norintieji tose Mišiose pagerbti savo motinas, užpildo ir įteikia aukų rinkėjams Motinos Dienos dvasinės puokštės korteles. Platina mos ir motinoms sveikinti kortelės. Du parapijos jaunieji nariai priims pirmąją Komunią. Visi yra kviečiami dalyvauti šiose iškilmėse. Ger.J.

ŠIMTMEČIO SUKAKTIS

Clevelando Šv. Jurgio parapija šį rudenį pradės švęsti šimtmečio sukaktį specialiomis Mišiomis rugsėjo 11 d. 10:30 val. ryto. Šioms iškilmėms celebruoti

yra pakviestas vyskupas Edward Pevec, kuris yra labai artimas mūsų bendruomenei. Jis yra slovėnų kilmės ir prieš tapdamas vyskupu buvo kaimyninės Šv. Vito parapijos klebonas. Šimtmečio šventės iškilmės truks iki 1995 metų rudens. Parapijos Taryba su klebonu kun. Juozu Bacevičiumi kruopščiai ruošia programą. Ger.J.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūs gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,
Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.
Skubiems siuntiniams: AIR CARGO
Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: (216) 481-0011
639 East 185th Street • Cleveland, OH

PARENGIMAI

1994 M.

- GEGUŽES 14 d. šeštadienį, ETNINIS TINKLINIO TURNYRAS CLEVELANDE. Rengio LSK Žaibas
- GEGUŽES 15 d. Aldonos Stempuženės koncertas.
- GEGUŽES 30 d. Memorial day – apeigos – mišios – pusryčiai rengia Katalikų karo veteranų postas 613 Šv. Jurgio Parapijoje 8:30 ryto.
- BIRŽELIO 12 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Pabaltijiečių komitetas.

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road
North Palm Beach, FL 33408
SE Corner of PGA Bridge

407-622-5000
407-626-6562 res.
407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

- antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
- penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
- sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *
- * Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

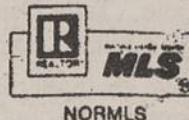

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

PAREIŠKIMAS DĖL "LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJS"

Paskutiniuoju metu į JAV LB Krašto valdybą kreipiasi asmenys ir organizacijos ryšium su spauldoje kilusia kontroversija dėl "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" pirmojo tomo apimties bei turinio. Jaučiu lietuvių visuomenei pareigą pareikšti, kad:

1. "Lietuvos kovų ir kančių istorija" yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos ir Lietuvos Istorijos Instituto leidinys;

2. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, priimdama nutarimą leisti istoriją, JAV LB Krašto valdybos nekonsultavo dėl istorijos apimties, turinio, redaktorių parinkimo, prenumeratos, lėšų telkimo, tiražo, platavimo ar kokiais kitais klausimais. PLB valdyba pati parinko visus asmenis šiems uždaviniais vykdyti.

3. 1993 m. gegužės mėnesio 16 d. Toronte vykusiam JAV LB, Kanados ir PLB pirmininkų pasitarime, PLB pirmininkui buvo pareikštos stiprios rezervacijos, paaiškęs, kad išeivijos istorikai nevadovaus ir nebus tiesioginiai įjungti į šio istorinio veikalo paruošimą. Šiame posėdyje, taip pat buvo pageidauta, kad aukų tel-

kimas leidiniui būtų kiekviename krašte vykdomas per tenai veikiančios LB krašto valdybos suorganizuotą komitetą. PLB valdyba pageidavimo nepriėmė.

4. 1993 m. birželio 1 d. JAV LB krašto valdybos aplinkraštyje Nr. 2, dėl PLB pareikštos pozicijos buvo toks įrašas:

"PLB valdyba ir PLB valdybos sudarytas redakcinis komitetas priima pilną atsakomybę už istorijos veikala, kad atsvertų rūpestį, kuris kyla su žinia, kad abu samdyti vyriausieji redaktoriai būvę komunistų partijos nariai."

Šio istorijos leidinio tikslas – tai dokumentacija, pagal kurią Lietuvai ir lietuvių tautai padaryta žala ir skriauda taps valstybinio atsiprašymo ir atsilyginimo reikalaujantis pagrindas ir kentėjusiems bei jų palikuonims ir visai tautai atminimų paminklu.

Neabejoju, kad PLB valdyba gerai apsvarsčius iškilusią kritiką padarys reikalingus sprendimus užtikrinti, kad šis tikslas būtų pasiektas.

Vytas Maciūnas,

JAV LB Krašto valdybos pirmininkas 1994.IV.21

Ilgiausių metų
mūsų tėvui

Stasiui
Šimoliūnui,
švenčiančiam
92-ą
gimtadienį
gegužės 1 d.

Algis ir Saulius
Šimoliūnai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Vėblaitis J., Union	25.00
Dovydaitis R., Dalton	30.00
Brazauskas Z., Baltimore ..	10.00
Mockus A., Miami	5.00
Jonaitis A., Gulfport	50.00
Šlapelis J., Euclid	5.00
Sonta J., Akron	20.00
Janukaitis V., Detroit	10.00
Šimoliūnas St., Detroit	10.00
Černis Il, W. Bloomfield ...	20.00
Pavilionis A., Lemont	5.00
Grushnys A. M.D., Wichita ..	10.00
Balčėris H., Los Angeles ...	25.00
Dūda Br., Valencia	15.00
Meiliūnas M., Canada	20.00
Kronas E., Canada	20.00
Bartkus G., Reno	20.00
Jonynas A., Meriden	10.00
Jankauskas A., Woodhaven ..	10.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

TRISDEŠIMT ANTRAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Apimtis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytų, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1994 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

PARAMA IŠ UŽSIENIO GALI NUTRŪKTI

Tarptautinei magistralei "Via Baltica" parama iš užsienio gali nutrūkti. Pasak Lietuvos kelių direkcijos vadovo, jokia tarptautinė finansų institucija neskirs lėšų kelių statyboms, jei nebus sutvarkytas sienų režimas. Pagal tarptautinius reikalavimus Lietuvos – Lenkijos sienos kirtimas turėtų užtrukti 20 minučių. Šiuo metu eilėse prie sienos tenka stovėti 5 valandas. Ketvirtadienį Londone turė-

jo būti svarstomas Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko paskolos suteikimas "Via Baltica" tiesimui. Danų ekspertas mano, kad kelių priežiūrai Lietuvoje skiriama per mažai lėšų. Jei keliai nebus tvarkomi, jie paprasčiausiai išnyks.

Šiomet polaidžio vandeny Lietuvos keliams padarė 17 mln. litų nuostolių. Šių metų biudžete visiems kelininkų darbams numatyta 96 mln. litų. Tačiau pir-

majam ketvirčiui skirta tik 4.8 mln. litų. Iki šiol vis dar apsemta beveik keturi šimtai metrų Šilutės – Rusnės kelio. Žmonės į Rusnę vežiojami sunkiais traktoriais, kurie gadina kelio dangą. Šio kelio remontas brangiai kainuos.

Potvynis nusinešė 1930 metais statytą tiltą kelyje Pirčiupiai – Eišiškės. Naujas tiltas kainuos 45 tūkst. litų.

SUSTABDYTA IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ

Tačiau ne dėl to, kad sugedo, o dėl to, kad labai pakilo vandens lygis Dauguvoje. Vandens jėgainėse pagaminamos elektros energijos perteklių, Latvija nutarė parduoti Lietuvai. Ši energija pigesnė už gaminamą atominėse elektrinėse, todėl latvių pasiūlymas buvo priimtas. Kol vanduo Dauguvoje nusiūgs, tikimasi sutautpyti šiek tiek branduolinio kuro Ignalinos elektrinei.

AGEP

FINANSINIS AFERISTAS V. DUBAUSKAS GRAŽINTAS Į LIETUVĄ

Dubauskas iš kelių Lietuvos bankų yra paėmęs didesnes pinigų sumas, vien tik "Vilniaus" bankui jis skolingas 1.75 mln. USD. Pernai buvo aptikta Dubausko ir jo draugės sąskaita Danijoje. Tada Danijos policija jį sulaukė Kopenhagos banke. Jis norėjo pasiimti pinigus ir išvažiuoti į Braziliją. Nors Lietuvos policija tuomet prašė perduoti Dubauską jai, tačiau Danijos teisėsaugos pareigūnai jį paleido.

Šių metų pradžioje Dubauską ir jo draugę sulaukė lenkų pasieniečiai – jie bandė išvežti du kilogramus juodos ikros ir 238 tūkst. USD. Lenkijos teismas nubaudė Dubauską lygtinai ir konfiskavo visą jo turėtą kontrabandą. Teismas buvo nutaręs neperduoti Dubausko Lietuvai, tačiau lenkų prokuratūra užprotestavo šį teismo sprendimą, ir pagaliau balandžio 15 dieną Lietuvos policija atgavo Dubauską.

A. † A.

DR. ANTANUI MILAKNIUI

mirus, jo žmoną mielą HALINĄ, ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Janina ir Zenonas
Glodeniai